

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 20C/10/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119203023
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Hvizdoš
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2021:3119203023.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudcom Mgr. Petrom Hvizdošom v spore žalobcov: 1/ F. J., rod. J., nar. XX.X.XXXX, bytom N. Q. č. XX, 2/ N. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. nad U. č. XXX, 3/ S. W., rod. J., nar. X.X.XXXX, bytom N. Q. č. XX, všetci práv. zast. Pavlom Trnkom, advokátom, Bánove nad Bebravou, Novomeského 1322/16 proti žalovaným: 1/ Z. H. J., nar. XX.X.XXXX, bytom W., T. XXXX/XX, 2/ K. Q., nar. X.XX.XXXX, bytom N. Q. č. XX, 3/ G. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom N. Q. č. XX, žalovaný 1/ práv. zast. JUDr. Antonom Kamasom, advokátom, Palackého 6403, Trenčín, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a o určenie, že vec patrí do dedičstva, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že žalobkyňa 1/ je vlastníčkou stavby hospodárskej budovy bez súpisného čísla nachádzajúcej sa v kat. úz. N. Q., Obec Q., Okres Trenčín postavenej na parc. č. 822/1 evidovanej v Katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom Trenčín, Katastrálny odbor na LV č. XXX a to v podiele 1/2-ica.

II. Súd určuje, že stavba hospodárskej budovy bez súpisného čísla nachádzajúca sa v kat. úz. N. Q., Obec Q., Okres Trenčín postavená na parc. č. 822/1 evidovanej v Katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom Trenčín, Katastrálny odbor na LV č. XXX patrí v podiele 1/2-ica do dedičstva po nebohom H. J., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX.

III. Súd žalobu proti žalovaným 2/, 3/ zamietá.

IV. Žalobcovia 1/, 2/, 3/ majú proti žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením.

V. Žalovaným 2/, 3/ súd náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia 1/ až 3/ sa podanou žalobou proti žalovanému 1/ domáhali určenia, že žalobkyňa 1/ je vlastníčkou stavby hospodárskej budovy bez súpisného čísla nachádzajúcej sa v kat. úz. N. Q., Obec Neporadza, Okres Trenčín postavenej na parc. č. 822/1 evidovanej v Katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom Trenčín, Katastrálny odbor na LV č. XXX a to v podiele 1/2-ica a určenia, že stavba hospodárskej budovy bez súpisného čísla nachádzajúca sa v kat. úz. N. Q., Obec Neporadza, Okres Trenčín postavená na parc. č. 822/1 evidovanej v Katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom Trenčín, Katastrálny odbor na LV č. XXX patrí v podiele 1/2-ica do dedičstva po nebohom H. J., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX. V žalobe uviedli, že žalobkyňa 1/ je v podiele 1/1 vlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcej sa v kat. úz. N. Q., Obec Neporadza, Okres Trenčín zapísanej v KN na LV č. XXX ako parcela registra „C“ evidovaná na katastrálnej mape ako parc. č. 822/8 - záhrady o výmere 1.536 m². Žalobkyňa 2/ (správne malo byť uvedené žalobkyňa 3/- pozn. súdu) je spolu so svojim manželom Z. H. W. v podiele 1/1 bezpodielovou vlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. N. Q., K. Neporadza, Okres Trenčín zapísaných v KN na LV č. XXX ako parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape ako parc. č. 822/6 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 60 m², parc. č. 822/7 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 444 m² a ako stavba rodinného domu súp. č. XX na parc. č.

822/7, pričom tieto nehnuteľnosti nadobudli kúpnu zmluvou zo dňa 14.8.2013 od žalobkyne 1/ a jej toho času už nebohého manžela H. J., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX. Žalobca 3/ (správne malo byť uvedené žalobca 2/ - pozn. súdu) je synom žalobkyne 1/ a jej toho času už nebohého manžela H. J., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX. Žalovaný je v podiele 1/1 vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. N. Q., Obec Neporadza, Okres Trenčín zapísaných v KN na LV č. XXX ako parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape ako parc. č. 822/1 - záhrady o výmere 1891 m², parc. č. 822/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 402 m² a na LV č. XXX ako stavba rodinného domu súp. č. XX na parc. č. 822/2. Na parc. č. 822/1 - záhrady o výmere 1891 m² vo vlastníctve žalovaného je postavená stavba hospodárskej budovy spojená so zemnou pevným základom, ktorej trhová hodnota podľa predbežného odhadu znalca činí asi 5.200,- Eur. Stavba hospodárskej budovy bola postavená na základe stavebného povolenia vydaného Miestnym národným výborom Neporadza dňa 20.4.1982 pod sp. zn. Výst. 2/1982 pre stavebníka H. J. (otca žalobkyne 1/ a žalovaného), nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX, ktorý bol v čase vydania stavebného povolenia vlastníkom parc. č. 822/1 (v stavebnom rozhodnutí je chybné uvedené, že sa stavba povoľuje na parc. č. 822/3), kompletne ju však postavili za vlastné finančné prostriedky žalobkyňa 1/ a jej toho času už nebohý manžel H. J.. Od dokončenia stavby koncom roka 1983 hospodársku budovu bez akéhokoľvek rušenia tretími osobami žalobkyňa 1/ a do svojej smrti aj jej manžel H. J. ako jej faktickí stavebníci užívali a toho času stavbu užívajú aj vlastníci rodinného domu súp. č. XX na parc. č. 822/7 a to žalobkyňa 2/ a jej manžel Z. H. W.. Na stavbu nebolo vydané kolaudačné rozhodnutie, žalobkyňa 1/ a jej toho času nebohý manžel H. J. stavbu ako jej oprávnení držiteľia nadobudli do vlastníctva vydržaním najneskôr dňom 1.1.1994. Z tohto titulu žalobcovia 1/ až 3/ tvrdia, že predmetná stavba hospodárskej budovy patrí v 1/2-ici do vlastníctva žalobkyne 1/ a v 1/2-ici do dedičstva po nebohom H. J.. Dedičmi po nebohom H. J. sú jeho manželka - žalobkyňa 1/ a jeho deti - žalobcovia 2/, 3/. Žalovaný predmetnú stavbu napriek tomu, že je postavená na parc. č. 822/1 zapísanej do jeho výlučného vlastníctva nikdy neužíval, v období rokov 1970 až 1997 - 1998 sa v Obci Neporadza ani nezdržoval, ale žil v Kolárove a do Neporadze sa vrátil až po tom, čo sa rozviedol najskôr s prvou a potom aj s druhou manželkou. Žalobkyňa 1/ podala v roku 2012 návrh na vydanie kolaudačného rozhodnutia k predmetnej stavbe hospodárskej budovy, práve z dôvodu spochybňovania vlastníctva k stavbe žalovaným, stavebný úrad - Obec Neporadza kolaudačné konanie rozhodnutím sp. zn. StÚ 271/2012-002-Mi zo dňa 30.7.2012 prerušil do vyriešenia predbežnej otázky t.j. do rozhodnutia príslušného orgánu vo veci novoobjaveného dedičstva. Z v prílohe predkladaných písomností pritom vyplýva, že žalovaný sa pokúša nehnuteľnosti, ktoré v kat. úz. N. Q. v rozsahu opísanom vyššie vlastní, odpredať, čo by vyriešenie vlastníctva k hospodárskej budove na parc. č. 822/1, ktorú potenciálnym kupcom ponúka na predaj ako súčasť jeho vlastníctva, ešte viac skomplikovalo.

2. Žalovaný 1/ sa k žalobe vyjadril v podaní zo dňa 11.6.2019. Uviedol v ňom, že žalobu považuje za celkom nedôvodnú a žiadal ju zamietnuť v plnom rozsahu. Žalovaný 1/ odmietol tvrdenie žalobkyne 1/, ktorá spochybňuje jeho vlastnícke právo ku stavbe hospodárskej budovy (medzi stranami sporu označovanej aj ako „šopa“) postavenej na parcele CKN parc. č. 822/1 v kat. území N. Q.. Dotknutú stavbu postavil svojpomocne otec žalovaného 1/ a žalobkyne 1/ - pán H. J., ktorý bol uvedený na stavebnom povolení ako stavebník. Nie je pravdou, že stavba hospodárskej budovy bola kompletne postavená z finančných prostriedkov žalobkyne 1/ a jej v súčasnosti nebohého manžela H. J.. Stavebné práce boli financované otcom žalovaného 1/. Žalobkyňa 1/ veľmi dobre vie, že ich otec ešte aj finančne podporoval žalobkyňu 1/ a jej rodinu. Stavba hospodárskej budovy bola označovaná už pri povoľovaní stavby zo strany bývalého Miestneho národného výboru v Neporadzi ako stavba patriaca (vzťahujúca sa, resp. slúžiaca) k budove (rodinnému domu) pána H. J., bytom Q. XX. Účelom výstavby tejto hospodárskej stavby ako vyplýva aj z predloženého pôdorysu bolo, aby v nej mohlo byť skladované drevo a uhlie slúžiace na vykurovanie rodinného domu č. XX; v dôsledku stavebného povolenia boli vybudované aj chlievy pre chov zvierat s vybetónovaným hnojiskom a bolo v nej vybudované suché WC spolu so žumpou. Žalovaný poprel tvrdenie žalobkyne 1/, že od dokončenia stavby túto hospodársku budovu bez akéhokoľvek rušenia tretími osobami užívala spolu s jej manželom ako faktickí stavebníci a že, toho času ju užívajú žalobkyňa 3/ a jej manžel. Uviedol, že po dokončení stavby sa táto sústavná a nepretržite užívala zo strany otca žalovaného 1/ ako aj matky žalovaného pani J. J. a to priamo k účelu, na ktorý aj bola postavená. Pravidelne celoročne sa v nej skladovalo uhlie a drevo, z ktorého sa zabezpečovalo vykurovanie rodinného domu súp. č. XX, v ktorom žil otec a matka žalovaného. Taktiež, ako na dedine bolo zvykom, sa v domácnosti otca a matky žalovaného 1/ chovali zvieratá (sliepky, prasa) a rovnako sa samozrejme využívalo suché WC, keďže v rodinnom dome súp. č. XX toaleta nebola. V rodinnom dome bola zavedená WC až v roku 1998. Dovtedy sa na toaletu chodilo z rodinného domu súp. č. XX práve do tejto šopy. Taktiež uvádzam, že plyn do rodinného domu súp. č. XX bol dotiahnutý až v roku

2000. Do hospodárskej budovy bola dovedená elektrina a to jej napojením tiež z rodinného domu súp. č. XX. Stavba teda zjavne a nespochybniteľne slúžila výlučne tomuto rodinnému domu. Obaja rodičia žalovaného 1/ sa k predmetnej hospodárskej budove správali ako k im patriacemu majetku, nakladali s touto šopou ako s vlastnou a práva vyplývajúce z držby vykonávali pre seba. Obaja sa riadne starali o jej údržbu, v plnom rozsahu pochopiteľne hradili aj náklady za spotrebovanú elektrickú energiu z predmetnej stavby. Nie je preto zrejmé o akom nerušenom užívaní hospodárskej stavby zo strany tretích osôb žalobkyňa 1/ hovorila. Dennodenne bola táto šopa užívaná otcom a matkou žalovaného. Žalobkyňa 1/ a jej manžel určite nemohli za daného stavu nadobudnúť predmetnú stavbu ako jej oprávnení držiteľia do vlastníctva vydržaním najneskôr ku 1.1.1994. Žalobkyňa 1/ jednoznačne nespĺnila zákonné podmienky pre vydržanie; žalovaný 1/ namietol jej tvrdenú dobromyseľnosť a jej status oprávneného držiteľa. Žalovaný 1/ podotkol, že otec žalovaného zomrel v roku 1989, pričom matka žalovaného 1/ naďalej hospodársku budovu užívala rovnakým spôsobom až do jej smrti v roku 2000 i keď už nebola vlastníkom rodinného domu. Žalovaný 1/ sa po nadobudnutí dedičstva k šope správal ako jej vlastník, nakladal s ňou ako vlastnou. Žalovaný je toho názoru, že rodičia žalovaného 1/ vzhľadom na vyššie uvádzané okolnosti (aj keď stavba hospodárskej budovy nebola skolaudovaná a nebol uskutočnený zápis hospodárskej stavby do katastra nehnuteľností) boli od začiatku ako šopu svojpomocne postavili a vybudovali, oprávnenými držiteľmi, nakoľko nepretržite nakladali so stavbou až do svojej smrti ako s vecou vlastnou. Boli dobromyseľní v tom, že im vec patrí, pričom vychádzali z toho, že nielen z listinných podkladov, kedy za stavebníka bol v stavebnom povolení označený otec žalovaného, ktorý realizovanie stavby financoval, ale aj z faktického dlhodobého a sústavného užívania tejto stavby s poukazom na účel, na ktorý mala stavba slúžiť a ktorý súvisel s vlastníctvom rodinnému domu súp. č. XX. V roku 1989 prebehlo dedičské konanie po otcovi žalovaného 1/. Bola schválená dohoda dedičov, na základe ktorej žalobkyňa 1/ súhlasila, že vlastnícke práva k rodinnému domu súp. č. XX nadobudne žalovaný 1/ v podiele 1/1, súčasne bolo zriadené vecné bremeno v prospech matky žalovaného 1/. Na základe dedičského konania rozhodnutím zo dňa 21.4.1989 prešiel do výlučného vlastníctva žalovaného 1/ aj dotknutý pozemok parc. č. 822/1, na ktorom v tom čase už bola riadne postavená a rodičmi žalovaného 1/ sústavne a nepretržite užívaná predmetná hospodárska stavba. Žalovaný 1/ poukázal na osvedčenie o dedičstve po matke ako na dôkaz, že jeho matka dôvodne užívala predmetnú šopu až do roku 2000. Preto tvrdenie o tom, že žalovaný hospodársku stavbu nikdy neužíval, nakoľko dlhodobo žil inde, pokladá žalovaný 1/ za celkom zavádzajúce a bezvýznamné, keďže toto ešte neznamena, že sa zo žalobkyne 1/ týmto odrazu stala oprávnená držiteľka, od čoho vyvodzuje žalobkyňa 1/, že sa má stať vlastníkom predmetnej stavby v podiele 1/2 v dôsledku užívania šopy. Ak žalobkyňa 1/ aj časť budovy užívala, tak iba s dovoľením resp. súhlasom vlastníka rodinného domu súp. č. XX, ale z právneho hľadiska nikdy žalobkyňa 1/ nenakladala a nepristupovala k šope ako k veci vlastnej. Žalobkyňa 1/ spolu s manželom dokonca sami zvažovali a ešte v roku cca. 1998-1999 vyjadrovali záujem aj pred žalovaným 1/ a jeho manželkou výstavbu svojej vlastnej šopy za ich vlastným domom súp. č. XX, čím podstate potvrdzovali, že hospodárska budova patriaca k súp. č. XX im nepatrí. Žalobcovia vôbec neprekázali od čoho odvodzujú svoju dobromyseľnosť s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti. Okolnosť neužívania šopy zo strany žalovaného preto celkom zjavne nesúvisí so žalovaným nárokom. Žalovaný 1/ začal so svojou manželkou bývať v Trenčíne od roku 1999, po smrti matky v roku 2000 v rodinnom dome nikto trvalo nebýval. Keďže sa žalovaný 1/ v dome nezdržoval denne, začala žalobkyňa neoprávnene užívať šopu na skladovanie a sušenie obilía a na chovanie zvierat pod. Vtedy sa šopa nezamykala. Žalobkyňa 1/ však zneužila túto situáciu spôsobom, kedy postupne začala užívať celú stavbu, dala na šopu zámok. Žalovanému 1/ kľúče neposkytla a drzo ho doslova vymkla a bránila v užívaní majetku. Hoci jej to vytkol, stav sa nezmenil. Žalobkyňa 1/ iniciovala návrh na vydanie kolaudačného rozhodnutia, hoci žalobkyňa vopred vedela a poznala relevantné okolnosti, komu patrí pozemok pod stavbou a ako a kto predmetnú stavbu financoval. Podaný návrh mal totiž vytvoriť nátlak na žalovaného. V dôsledku podaného návrhu na vydanie kolaudačného rozhodnutia k stavbe „dreváreň a chliev“ v júni 2012 žalovaný 1/ uviedol, že stavbu hospodárskej budovy považuje za svoje vlastníctvo, vychádzal z toho, že sa táto stavba nachádza na jeho pozemku, ale aj z faktických skutočností znalý pomerov, za akých sa stavba šopy realizovala a kto bol uvedený ako stavebník. Žalovaný 1/ spochybňoval aktivity a snahy o to, aby vlastnícke práva k stavbe patrili žalobkyňi, resp. aj jej vtedy ešte žijúcemu manželovi H. J.. Aj pre tieto záležitosti postupne medzi stranami sporu začali nezhody. Viaceré rozpory boli riešené aj na obecnom úrade, na základe trestného oznámenia žalovaného 1/ aj na polícii a na priestupkovom oddelení Okresného úradu Trenčín. Žalobcovia sa rozhodli obrátiť sa so žalobou na súd až v roku 2019, keď zistili, že žalovaný 1/ podnikol kroky smerujúce k predaju nehnuteľnosti. Je zrejmé, že nový nadobúdateľ nebude tolerantný tak ako žalovaný 1/ voči žalobcom. Očividne je podanou žalobou sledovaný zámer oddaliť prevod vlastníckych

práv žalovaného 1/ na nového majiteľa. Napokon uviedol, že zo žaloby nevyplýva naliehavý právny záujem žalobcov na požadovanom určení.

3. Žalobcovia na vyjadrenie žalovaného 1/ reagovali v podaní zo dňa 18.7.2019. K tvrdeniu žalovaného 1/, že hospodárska budova na parc. č. 822/1 je jeho vlastníctvom uviedli, že keďže medzi sporovými stranami nie je sporné, že hospodárska budova je stavbou s pevným základom, teda nehnuteľnosťou, nemôže byť posudzovaná ako príslušenstvo hlavnej veci, či už by touto hlavnou vecou bola stavba rodinného domu súp. č. XX na parc. č. 822/2 alebo pozemok parc. č. 822/1, na ktorom stavba hospodárskej budovy stojí. Ak by aj čisto teoreticky išlo a príslušenstvo, nadobudol by ho žalovaný 1/ do vlastníctva iba za predpokladu, ak by sa stalo osobitným predmetom dedenia. Navyiac rozhodujúci spoluvlastnícky podiel na pozemkoch parc. č. 822/2 (11/12-in) nadobudol žalovaný až v roku 2010 v rámci konania o ROEP, nie ako dedičstvo po otcovi. Hospodárska budova na parc. č. 822/1 nemôže byť ani súčasťou pozemku, na ktorom je postavená, keďže stavby podľa ust. § 120 ods. 2 Občianskeho zákonníka nie sú súčasťou pozemku. Podľa § 120 ods. 1 Občianskeho zákonníka súčasťou veci je všetko, čo k nej podľa jej povahy patrí a nemôže byť oddelené bez toho, aby sa tým vec znehodnotila. Rodinný dom súp. č. XX bol postavený v roku 1960, teda viac ako 20 rokov predtým ako bola postavená hospodárska budova a bol teda dlhodobo užívaný bez nej. Hospodárska budova bola postavená na úplne inej parcele ako rodinný dom a to vo vzdialenosti približne 20 metrov od neho. Ak by skutočne hospodársku budovu stavali rodičia žalovaného 1/ a mala by slúžiť výlučne na účely užívania rodinného domu súp. č. XX, boli by ju nepochybne postavili bližšie k rodinnému domu. Hospodársku budovu na parc. č. 822/1 užívali od samého začiatku žalobkyňa 1/ a jej manžel H. J., a to či už na chov hydiny a ošipáných, uskladnenie obilia (to H. J. spolu s 1 ks odstavčat'a dostával ako zamestnanec ŠM Svinná ako naturálie), ako aj na uskladnenie dreva a cirkulára, na ktorom drevo rezal a tiež na uskladnenie všetkého, čo dopestovali. Je pravdou, že v hospodárskej budove mali uskladnené veci aj rodičia žalobkyne 1/ a je pravdou, že sa v budove zriadilo suché WC a to práve na žiadosť rodičov žalobkyne 1/. Takýto spôsob užívania či už pred alebo po smrti manželov J. ale evidentne znamená, že hospodárska budova na parc. č. 822/1 nebola súčasťou rodinného domu súp. č. XX na parc. č. 822/2, ale samostatnou vecou so samotným právnym režimom. Vzhľadom na túto skutočnosť hospodárska budova nemôže byť vlastníctvom žalovaného 1/ dokonca ani v prípade, ak by túto v čase smrti vlastnili rodičia žalobkyne 1/ a žalovaného 1/, pretože sa preukázateľne nestala predmetom dedičstva ani po jednom z nich. Skutočnosť, že hospodársku budovu postavili žalobkyňa 1/ s manželom H. J. a že táto v súčasnosti v podiele 1/ 2-ica patrí do vlastníctva žalobkyne 1/ a v podiele 1/ 2-ica do dedičstva po manželovi žalobkyne 1/, preukazuje aj to, že hospodárska budova bola predmetom dane z nehnuteľností, ktoré od jej postavenia až doposiaľ uhrádzala žalobkyňa 1/ a to aj s manželom, pokiaľ žil a v tomto smere žalobcovia poukázali na doklady o úhrade dane za obdobie, v ktorých možno v rámci platenej dane z nehnuteľnosti identifikovať to, že je uhrádzaná aj za hospodársku budovu. Ďalej žalobcovia poukázali na niektoré zachované účtovné doklady, z ktorých je zrejmé, že materiál na stavbu hospodárskej budovy nakupoval H. J.. Predložené doklady sú z obdobia konca roku 1982 a roku 1983, nevzťahujú sa teda k stavbe rodinného domu manželov J. na parc. č. 822/7, keďže tá už v tom čase bola skolaudovaná. To, že žalovaný 1/ sa nikdy nepokladal za vlastníka hospodárskej budovy na parc. č. 822/1 vyplýva ja z toho, že žalovaný 1/ túto budovu v listoch označoval ako čiernu stavbu, ktorú navrhne zbúrať.

4. Žalovaný 1/ vo vyjadrení zo dňa 23.9.2019 naďalej trval na zamietnutí žaloby. Podľa neho z definície súčasti veci v zmysle § 120 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že znehodnotením veci nemožno chápať len v úzkom slova zmysle, teda ako zničenie alebo podstatné poškodenie hlavnej veci v dôsledku oddelenia súčasti; oddelením súčasti sa hlavná vec spravidla fyzicky nepoškodí (neznehodnotí), ale sa môže znížiť jeho cena alebo komfort dovtedajšieho užívania hlavnej veci. Preto za znehodnotenie treba považovať nielen fyzické, mechanické poškodenie, ale akékoľvek poškodenie zasahujúce do práv vlastníka hlavnej veci plnohodnotne vec užívať potom, čo nastane oddelenie súčasti. Vychádzajúc z teórie práva súčasť veci nie je samostatnou vecou v právnom zmysle; zdieľa právny režim veci, ku ktorej patrí. To okrem iného znamená, že súčasť veci prechádza na nového nadobúdateľa (teda aj dediča) aj vtedy, ak v zmluve o prevode (teda aj v osvedčení o dedičstve) takáto súčasť veci nie je vôbec uvedená. Táto teória rovnako platí nielen pri prevode, ale aj pri prechode vlastníckeho práva dedením alebo napr. aj príklepom v dobrovoľnej dražbe a pod. Žalovaný 1/ nadobudol osvedčením o dedičstve zo dňa 21.4.1989 rodinný dom súp. č. XX. V čase prechodu vlastníckeho práva hlavnej veci v roku 1989 na žalovaného 1/ by nepochybne oddelenie stavby šopy od hlavnej veci (rodinného domu súp. č. XX) predstavovalo bez akýchkoľvek pochybností znehodnotenie základného komfortu vlastníka samotného domu, nakoľko v tom čase bolo preukázateľne v šope okrem iného umiestnené suché WC, sklad uhlia a dreva slúžiaceho

na vykurovanie domu. Oddelením stavby šopy by zjavne došlo ku znehodnoteniu rodinného domu, preto táto právna argumentácia podporuje a svedčí tomu, že žalovanému vlastnícke právo k stavbe hospodárskej budovy v celosti patrí v dôsledku jeho prechodu vlastníckeho práva hlavnej veci a to od okamihu smrti poručiteľa. Podstatnou skutočnosťou pre rozlíšenie súčasti veci a príslušenstva veci je to, že prípadné oddelenie príslušenstva veci od hlavnej veci nemá spravidla za následok znehodnotenie hlavnej veci. Preto za podstatné a rozhodujúce pre právne posúdenie stavby hospodárskej budovy považuje žalovaný 1/ to, že v čase smrti pána J. v roku 1989, (kedy rodinný dom dedením nadobudol žalovaný 1/) by oddelenie hospodárskej stavby (šopy) od hlavnej veci (rodinného domu) znamenalo znehodnotenie obvyklého spôsobu užívania hlavnej veci, keďže v hospodárskej budove sa nachádzalo WC, ktoré patrí do bežnej výbavy akéhokoľvek ľudského obydľia. V minulosti pri stavbách rodinných domoch najmä na vidieku bývalo zjavným pravidlom, že rodinné domy boli projektované a budované tak, že toaleta sa nachádzala mimo rodinného domu. Toto bol aj prípad projektovanej stavby rodinného domu súp. č. XX z konca päťdesiatych rokov minulého storočia. Tvrdenia žalobcov, že hospodárska budova nemôže byť súčasťou hlavnej veci z dôvodov, že šopa bola postavená na inom pozemku alebo že je od rodinného domu vzdialená približne 20 metrov nemajú žiadny priamy vplyv pre relevantnosť posúdenia toho, či stavba šopy je súčasťou veci - rodinného domu súp. č. XX. Súčasť veci môže byť postavená aj na inom pozemku ako je postavená hlavná vec, podstatná je podľa základných znakov uvedených § 120 ods. 1 Občianskeho zákonníka povaha tejto veci, účel na aký má slúžiť a znehodnotenie hlavnej veci pri jej prípadnom oddelení. Treba si uvedomiť, že po postavení stavby táto bola viazaná a slúžila hlavnej veci rodinnému domu, preto vlastník rodinného domu pán J. sa mohol dôvodne domnievať, že jestvuje určitá vopred deklarovaná spätosť, spojitosť a súnaležitosť medzi vlastníctvom hlavnej veci (rodinným domom) a stavbou šopy, ktorú ako stavebník postavil. Ďalej žalovaný 1/ uviedol, že kým nebola postavená stavba hospodárskej budovy v roku 1982, slúžila na účely chovu hospodárskych zvierat, ale najmä ako sklad dreva a samozrejme aj ako suché WC pôvodná drevená šopa, ktorá bola postavená bližšie k rodinnému domu súp. č. XX a podľa povahy mu patrila už v čase, keď bol rodinný dom súp. č. XX postavený. Nakoľko stav tejto drevenej šopy bol už v osemdesiatych rokoch nevyhovujúci odôvodneným potrebám vlastníka rodinného domu pána J., ako aj vzhľadom k tomu, že žalobkyňa 1/ spolu s jej manželom si postavili svoj rodinný dom súp. č. XX tak, že drevená šopa bola polohou nevhodne umiestená pod balkónom novopostaveného rodinného domu žalobkyne 1/, rozhodol sa otec žalovaného 1/ pre vybudovanie novej murovanej stavby šopy a ako novú polohu a miesto zvolil také, ktoré bude reflektovať na nové pomery postaveného rodinného domu žalobkyne 1/. Stavba bola preto umiestnená niekoľko metrov ďalej od rodinného domu súp. č. XX ako pôvodná šopa aj z dôvodu sústavného zápachu chovaných hospodárskych zvierat, čo prekážalo žalobkyňi. Stavba šopy bola umiestnená na pozemku parc. č. 822/1, ktorý bol vo vlastníctve pána J.. Nie je teda pravdivé tvrdenie žalobcov, že rodinný dom súp. č. XX bol dlhodobo užívaný bez hospodárskej budovy viac ako 20 rokov. Ďalej žalovaný 1/ uviedol, že v období osemdesiatych rokov nebolo explicitne v Občianskom zákonníku uvedené ustanovenie a teda neplatila právna úprava, že stavba nie je súčasťou pozemku (parc. č. 822/1), preto je zjavne mylný právny záver žalobcov, že hospodárska budova stavby postavenej na parc. č. 822/1 nemôže byť súčasťou pozemku, na ktorom je postavená. Ustanovenie § 120 ods. 2 Občianskeho zákonníka ako je platné v súčasnej dobe bolo prijaté až novelou civilného kódexu zák. č. 509/1991 Zb. s účinnosťou od 1.1.1992, teda nepochybne potom, čo stavba hospodárskej budovy bola už dávno postavená a tiež až potom, čo prebehlo dedičské konanie po otcovi žalovaného 1/, na základe čoho sa vlastníkom predmetnej parcely stal žalovaný 1/. Poukázal na prechodné ustanovenie § 868 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého „Pokiaľ ďalej nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 1992; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 1992 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.“ Žalovaný 1/ má teda za to, že s prihliadnutím na právne predpisy platné v období výstavby stavby hospodárskej budovy a aj v čase smrti otca žalovaného 1/ Občiansky zákonník umožňoval stavbu pokladať za súčasť pozemku. Z týchto dôvodov preto platí, že pokiaľ žalovaný dedením nadobudol pozemok parc. č. 822/1 je dôvodne oprávnený sa pokladať za vlastníka stavby ako jeho súčasti, ktorá je postavená na uvedenej parcele. Na tom nič nemení ani žalobcami namietaná okolnosť, že rozhodujúci podiel na danom pozemku nadobudol v rámci ROEP. Žalovaný 1/ poprel tvrdenia žalobcov, že stavbu šopy stavali a aj ju užívali od samého začiatku žalobkyňa 1/ a jej manžel H. J.. Stavbu hospodárskej budovy, rovnako tak aj predtým pôvodnú drevenú šopu stavali a užívali rodičia žalovaného 1/. Stavbu stavali svojpomocne pán D. a túto stavbu aj financoval zo svojich finančných prostriedkov. Stavebnou činnosťou teda vytvorili vec, ktorá slúžila pre potreby rodinného domu súp. č. XX. Doklady o úhrade dane z nehnuteľností nemôžu preukazovať vlastnícke právo k hospodárskej budove. Skutočnosť, že daňovník podá daňové priznanie, resp. ohlási na obecnom úrade, že mieni platiť daň z nehnuteľností za konkrétnu stavbu bez súpisného čísla z dôvodu jej užívania ešte

neznamená, že sa môže dôvodne pokladať za vlastníka takejto stavby. Z listinných dokladov o úhrade dane skôr vyplýva, že H. J. ako manžel žalobkyne v minulosti podal takéto daňové priznanie bez toho, aby preukázal vlastnícke právo, v dôsledku čoho žalovaný 1/ predpokladá, že správca dane pravidelne ročne vyruboval daň z hospodárskej budovy manželovi žalobkyne 1/, avšak bez toho, aby sa preukázali listinou, že stavba šopy im vlastnícky patrí. Žalobcovia pri užívaní predmetnej šopy od počiatku neboli oprávnení držiteľia a namietol dobromyseľnosť ich držby. Namietol tvrdenie, že hospodárska budova bola predmetom dane, ktorú od postavenia hradila žalobkyňa a jej manžel. Predložený doklad o zakúpení cementu zjavne nemá žiadny súvis s tvrdeniami žalobcov, keďže dodacia adresa je na iné meno. Z predložených dokladov však nemožno vyvodiť záver o tom, že žalobkyňa 1/ a jej manžel sú vlastníkami hospodárskej stavby. Tieto doklady (napr. o nakúpení obkladu) nemajú žiadnu výpovednú hodnotu vo vzťahu k preukázaniu vlastníckeho práva žalobkyne 1/ a jej manžela k stavbe šopy a nemožno z nich vyvodzovať skutočnosti, ktoré tvrdia žalobcovia, teda že žalobkyňa 1/ a jej manžel boli tí, ktorí zakupovali stavebný materiál z vlastných prostriedkov, a to z viacerých dôvodov, ktoré sú žalobkyňi 1/ známe. V osemdesiatych rokoch sa stavebný materiál, ktorý nebol na sklade, kupoval v stavebninách v dôsledku jeho nedostatku spôsobom nahlásenia objednávky a udania dodacej adresy, kde mal byť tovar vyložený. Otec žalovaného 1/ úplne bežne využíval možnosti, kedy H. J. manžel žalobkyne 1/ mal vlastnú motorku, ktorá umožňovala vycestovať do predajne stavebného materiálu (Trenčín, Svinná, Topolčany), takýto materiál nakúpiť alebo ho objednať. Preto H. J. dostával finančné prostriedky od otca žalovaného 1/ na zakúpenie stavebného materiálu, v prípade väčšieho množstva alebo pokiaľ nebol materiál na sklade, bolo nevyhnutné preukázať sa dokladom totožnosti a uviesť miesto, kde bude tovar vyložený. Preto je na dokladoch uvedené meno manžela žalobkyne 1/. Žalovaný ďalej poukázal na to, že žalobkyňa 1/ a jej manžel H. J. mali v čase stavby šopy dve malé deti, nemali vôbec taký mesačný príjem v rámci svojej domácnosti, aby za vlastné prostriedky ako mladá rodina bývajúca v novopostavenom rodinnom dome súp. č. XX financovali stavbu hospodárskej budovy. Neobstojí ani argument, že doklady preukazujú použitie zakupovaného stavebného materiálu na účely stavby hospodárskej budovy, keďže aj po kolaudácii rodinného domu súp. č. XX nebola stavba domu kompletne hotová a vyžadovala si mnohé stavebné dorábky. Žalovaný 1/ preto pokladá za celkom zjavne klamlivé tvrdenia žalobkyne 1/, že stavba šopy bola budovaná z prostriedkov žalobkyne 1/ a jej manžela. Otec žalovaného 1/ finančne podporoval žalobkyňu 1/ a jej manžela nielen ešte v súvislosti so stavbou ich rodinného domu súp. č. XX, ale aj následne vzhľadom na výšku príjmu, ktorý mala mesačne žalobkyňa 1/ a jej manžel k dispozícii pri opatere žalobcov 2/ a 3/. Práve z dôvodov finančnej a materiálnej pomoci zo strany otca žalovaného 1/ potom žalobkyňa 1/ po smrti otca žalovaného v roku 1989 sa rozhodla v dedičskom konaní s prihladením na uvedené skutočnosti uzavrieť so žalovaným 1/ dohodu dedičov, na základe ktorej rodinný dom súp. č. XX nadobudne do výlučného vlastníctva žalovaný 1/. Vtedy žalovaný 1/ a ani žalobkyňa 1/ a ani manžel žalobkyne 1/ neriešili vlastníctvo stavby šopy, nakoľko obe strany boli v tom, že stavba šopy sa stala vlastníctvom žalovaného 1/. Viaceré nezhody, verbálne útoky a dokonca aj útok na žalovaného 1/ poštváním psa vlčiaka patriaceho žalobkyňi 3/ znamenal obrat vo vzťahoch medzi žalovaným 1/ a žalobkyňou 1/.

5. Žalobcovia v podaní zo dňa 16.10.2019 uviedli, že pokiaľ žalovaný 1/ svoje vlastnícke právo k stavbe hospodárskej budovy alternatívne odvodzuje z predpokladu, že táto budova je súčasťou pozemku parc. č. 822/1, na ktorom je postavená, pričom tento pozemok je jeho výlučným vlastníctvom, táto jeho argumentácia sa opiera o úplne nesprávny výklad platnej právnej úpravy. Žalovaný 1/ s poukazom na to, že ustanovenie § 120 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého stavby, vodné toky a podzemné vody nie sú súčasťou pozemku, bolo do Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. zapracované až novelou č. 509/1991 Z.z. s účinnosťou od 1.1.1992 a zo znenia ust. § 868 Občianskeho zákonníka odvodzoval, že v období výstavby hospodárskej budovy a v čase smrti otca žalovaného 1/ Občiansky zákonník umožňoval stavbu pokladať za súčasť pozemku. Ak by aj tento predpoklad bol správny, je úplne neudržateľný z neho vychádzajúci záver, že už na základe zdedenia spoluvlastníckeho podielu 1/12-tina tejto parcely v čase pred novelou, sa stal žalovaný 1/ vlastníkom celej hospodárskej budovy aj keď zostávajúci spoluvlastnícky podiel 11/12-ín v tom čase vlastnili iné osoby a on ho získal až na základe rozhodnutia z roku 2010, teda v čase kedy už nebola žiadna pochybnosť o tom, že stavba nie je súčasťou pozemku. Pre takéto úvahy však nie je žiadny dôvod predovšetkým preto, lebo zásada, podľa ktorej stavba je súčasťou pozemku prestala byť súčasťou nášho právneho systému účinnosťou Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb., teda od 1.1.1951. Opätovne sa jeho súčasťou nestala ani od 1.4.1964. kedy nadobudol účinnosť Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb., napriek tomu, že ten až do novely č. 509/1991 Zb. neobsahoval ustanovenie, ktoré by zásadu, že stavba nie je súčasťou pozemku priamo zakotvovalo. To, že sa pozemok a stavba na ňom riadili samostatným právnym režimom aj v

období od 1.4.1961 do 1.1.1992 je totiž úplne nepochybné, pričom to, že aj v tomto období nemohla byť stavba s pevným základom posudzovaná ako súčasť pozemku, na ktorom bola postavená sa dalo dovodiť z ďalších ustanovení Občianskeho zákonníka ako aj ďalších predpisov (napr. predpisov upravujúcich existenciu nehnuteľnosti alebo stavebné konanie), pričom z tejto zásady vychádzala aj rozhodovacia prax súdov. V podaní zo dňa 16.12.2019 žalobcovia uviedli, že vlastníci ako aj oprávnený dedič nepochybné majú naliehavý právny záujem na určení ich vlastníctva ako aj na určení, že vec patrí do dedičstva. Uvedené platí o to viac, ak predmetom ich práva je nehnuteľnosť neevidovaná v katastri nehnuteľností a nachádzajúca sa na pozemku žalovaného 1/, ktorý právo vlastníka či oprávneného dediča k nej spochybňuje.

6. Na základe návrhu žalobcov súd uznesením č.k. 20C 10/2019-158 zo dňa 25.9.2020 podľa § 79 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) pripustil prístupenie žalovaných 2/ a 3/ do konania.

7. Súd vo veci rozhodol na pojednávaní dňa 28.5.2021 podľa § 180 CSP v neprítomnosti žalobcu 2/, žalovaného 2/, ktorí boli riadne a včas predvolaní, a ktorých neprítomnosť bola ospravedlnená s tým, že súhlasili, aby súd pojednával v ich neprítomnosti.

8. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov 1/ až 3/, žalovaného 1/, žalovanej 3/, svedkov X. J., T. J., H. I., J. J., oboznámením výpisov z listov vlastníctva č. XXX, č. XXX k.ú. N. Q. zo dňa 8.4.2019, osvedčenia o dedičstve 16D 270/2014 zo dňa 4.4.2014, výpisov z listu vlastníctva č. XXX, z LV č. XXX k.ú. N. Q., stavebného povolenia vydaného Miestnym národným výborom Neporadza pod zn. výst. 2/1982 zo dňa 20.4.1982 s pôdorysom, Rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva v Trenčíne sp. zn. 1D 530/89 zo dňa 21.4.1989, návrhu na vydanie kolaudačného rozhodnutia zo dňa 15.6.2012, rozhodnutia Obce Neporadza o prerušení kolaudačného konania sp. zn. stÚ 271/2012-002/mi zo dňa 30.7.2012, z internetu zadovážených ponúk na predaj rodinného domu, vyjadrenia žalovaného 1/ k žalobe zo dňa 11.6.2019, osvedčenia povereného notára JUDr. Dušana Mikitu o dedičstve sp. zn. D 1386/00 zo dňa 26.2.2002, vyjadrenia žalobcov zo dňa 18.7.2019, prílohy tohto vyjadrenia, vrátane rozhodnutí Obce Neporadza o vyrubení dane z nehnuteľností za roky 2009 až 2019 s príjmovými pokladničnými dokladmi, pokladničného dokladu č. XXXXXX zo dňa 13.9.1982, pokladničného dokladu č. XXXXXX zo dňa 14.10.1982, pokladničného dokladu č. XXXXXX zo dňa 16.5.1983, dodacieho listu zo dňa 17.5.1983 s podacím lístkom na sumu 380 Kčs, pokladničného dokladu č. XXXXXX zo dňa 15.6.1983, pokladničného dokladu č. XXXXXX zo dňa 22.8.1983, potvrdenia Štátneho majetku národný podnik Svinná zo dňa 18.8.1977, potvrdenku Hornosrnianskych cementárni č. XXXXXX zo dňa 20.5.1983, vyjadrenia žalovaného zo dňa 23.9.2019 so situačným nákresom, vyjadrenia žalobcov zo dňa 16.10.2019, vyjadrenia žalovaného zo dňa 15.11.2019, vyjadrenie žalobcov zo dňa 16.12.2019, podania žalovaného zo dňa 1.7.2020, obsahu spisov Okresného súdu Trenčín sp. zn. 16D/270/2014, sp. zn. 17D/949/2011, kolaudačného rozhodnutia Okresného národného výboru - odbor výstavby s ÚP v Trenčíne výst. 675/1982-327/5 zo dňa 2.7.1982, zmluva o pôžičke zo dňa 30.6.1981, Zmluva o poskytnutí stabilizačného príspevku na individuálnu bytovú výstavbu zo dňa 10.5.1979, potvrdenia o zaplatení pôžičky zo dňa 28.5.1996, nákupného oprávnenia č. XX/XXXXX/X, správy o vykonaní odbornej prehliadky a skúšky elektrického zariadenia evidenčné č. 151/2012 zo dňa 16.7.2012, vyjadrenia žalovaného zo dňa 22.7.2020 s prílohou, vyjadrenie žalobcov zo dňa 11.8.2020, výpisu z LV č. XXXX k.ú. N. Q. zo dňa 3.9.2020, rozhodnutia Okresného úradu Trenčín, katastrálny odbor V 4879/2020 zo dňa 27.8.2020, opravné rozhodnutia tohto úradu V 4879/2020 zo dňa 2.9.2020, kúpnej zmluvy zo dňa 29.7.2020, podania žalobcov zo dňa 21.9.2020, z internetu zadováženého výpisu z LV č. XXXX k.ú. N. Q. zo dňa 28.5.2021.

9. Žalobkyňa 1/ na pojednávaní uviedla, že keď si s manželom stavali dom, vedeli, že si chcú postaviť aj hospodársku budovu, prirodzene na svojom pozemku a hneď si nakupovali viacej materiálu, aby im ostalo na stavbu tejto hospodárskej budovy. Rodičia žalobkyne 1/, o ktorých sa starala do smrti, nemali poriadne WC. Mali len 30 rokov staré drevené WC s červotočmi a už tam ani nechodili, chodili k žalobkyňi do postaveného domu. Preto žalobkyňa 1/ s manželom hovorili, že idú stavať budovu a v nej urobiť aj WC. Žalobkyňa s rodinou majú dom súp. č. XX postavený vyššie oproti rodičovskému domu a rodičia zrejme by nevládali chodiť na WC, ak by bola hospodárska budova postavená za domom súp. č. XX. Preto rodičia žalobkyňu 1/ vyzvali, aby hospodársku budovu postavili vedľa, aby to mali bližšie. Budovu preto postavili na tom pozemku a rodičia tam chodili na WC. Ďalej žalobkyňa 1/ uviedla, že sa zriekla v dobrej viere dedičstva z rodičovského domu v prospech žalovaného 1/. Predmetná

stavba bola postavená výlučne z peňažných prostriedkov žalobkyne 1/ a jej manžela a časť stavebného materiálu - kvádre použili tie, ktoré im zostali ešte zo stavby ich rodinného domu. Žalobkyňa 1/ s manželom ešte dokúpili za účelom výstavby hospodárskej budovy cement, železo, piesok. V čase, keď sa stavala predmetná budova v roku 1982 žalovaný 1/ vedel, že túto stavia žalobkyňa 1/ s manželom z ich prostriedkov a žalovaný 1/ pri stavbe tejto budovy nijako nepomáhal. Daň z tejto predmetnej hospodárskej budovy platila žalobkyňa 1/ s manželom, a to od začiatku odkedy bola postavená až doteraz. V predmetnej hospodárskej budove žalobkyňa 1/ stále chová zajace. Otec žalobkyne 1/ pôvodne súhlasil s tým, že električka do hospodárskej budovy bude natiahnutá z rodičovského domu súp. č. XX, keďže žalobkyňa 1/ s manželom v nej aj rezali drevo, a to aj pre otca, ktorý nevládal toto robiť. Následne keď mal syn žalobkyne 1/ 18 rokov bol elektrický prúd vedený po sieti natiahnutej z domu súp. č. XX a je tomu tak až doteraz. Žalovaný 1/ predmetnú hospodársku budovu neužíval nikdy ani sa o ňu nestaral, nestaral sa o jej prevádzku, údržbu a žalobkyňa 1/ a jej rodine nebránil v užívaní tejto budovy. Žalovaný 1/ sa nedomáhal vlastníckeho práva k predmetnej hospodárskej budove ani po smrti jeho matky v roku 2000. Po prvýkrát začal žalovaný 1/ spochybňovať to, že žalobkyňa 1/ a jej manželovi patrí vlastníctvo hospodárskej budovy potom, keď bola vykonaná ROEP v dedine v roku 2010. Žalobkyňa 1/ žalovanému 1/ predtým podpísala aj svoju časťku parcely, na ktorej je postavená hospodárska budova, avšak si neuvedomila následky toho; až potom si uvedomila, že si svoj podiel k tejto parcele mohla ponechať. Väčšinový podiel k parcele č. 822/1 nadobudol žalovaný 1/ v rámci konania o ROEP. Predtým tam bolo veľa spoluvlastníkov. Následne žalovaný 1/ začal prezentovať, že sa jedná o čiernu stavbu a na jej zbúranie si zavolať buldozér a neskôr chcel pozemok aj so stavbou na ňom predať iným ľuďom a tým žalobkyňu 1/ donútil podať túto žalobu. Rodinný dom súp. č. XX v obci Q. bol postavený v roku 1960, kedy sa tam nasťahovali. Žalobkyňa 1/ bola vtedy prváčkou na základnej škole. Blízko domu súp. č. XX bola v 60. rokoch postavená drevená latrina a drevená šopa, v ktorej bolo uskladnené drevo a chovali sa v nej sliepky a zajace. Drevená šopa bola používaná až do momentu kým sa dala používať. Následne už to bolo zostarnuté, boli tam červotoče, a preto žalobkyňa 1/ s manželom postavili trochu ďalej od rodinného domu predmetnú murovanú šopu. Predmetnú budovu žalobkyňa 1/ s manželom postavila na cudzom pozemku preto, lebo ju o to požiadali jej rodičia. V tom čase žalobkyňa 1/ nevedela, že stavať na cudzom pozemku môže aj iná osoba než tá, ktorá je vlastníkom pozemku. Žalobkyňa 1/ pracovala v školstve, nemala tieto vedomosti. Bola v tom, že s manželom nemôžu byť stavebníkmi, keďže stavba mala byť postavená na cudzom pozemku. Veci ohľadom stavebného povolenia vybavoval otec žalobkyne 1/. Žalobkyňa 1/ nevedela vysvetliť, z akého dôvodu je na pôdoryse stavby hospodárskej budovy ohľadom stavebného povolenia uvedené, že táto budova patrí k budove H. J., Q. XX. Žalobkyňa 1/ spolu s manželom stavali rodinný dom súp. č. XX tri roky, dostávali ho v roku 1982 a začali ho užívať po kolaudácii v roku 1982. Podklady k stavebnému povoleniu predmetnej šopy pripravovala žalobkyňa 1/ so svojím otcom. Jej otec vedel rysovať, on to nakreslil. Predmetná šopa bola od jej postavenia v roku 1983 užívaná žalobkyňou 1/ a jej manželom za účelom uskladnenia obilia, mali tam šrotovník, boli tam chlievy, v ktorých sa chovali prasatá. Manželia J. tam 7 rokov chovali býka, zajace tam chovali, sliepky, pričom časť vajíčok, ktoré zniesli žalobkyňa 1/ dávala rodičom, časť vajíčok spotrebovala vo svojej domácnosti. V danej šope bolo uskladnené aj uhlie, ktoré bolo používané v rodičovskom dome na kúrenie a bolo tam uskladňované aj drevo, ktoré platila žalobkyňa 1/ s rodičmi na polovicu a používala ho rodina žalobkyne 1/ ako aj rodičia žalobkyne 1/. Suché WC zriadené v predmetnej šope užívali rodičia žalobkyne 1/, pretože iné WC nemali a stará latrina bola zbúraná približne v roku 1982. WC v rodinnom dome súp. č. XX bolo zriadené približne v roku 1999. Žalobkyňa 1/ bola v čase zriadenia stavby hospodárskej budovy zamestnaná ako učiteľka a zarábala približne 1700 až 1800 Kčs mesačne a jej manžel bol kuchár a zarábala približne rovnakú sumu mesačne, a keď bola sezóna zarobil aj 3000 Kčs mesačne. Žalobkyňa sa vrátila z materskej dovolenky do práce pol roka po narodení dcéry. Žalobkyňa 1/ si s manželom na stavbu rodinného domu vzala pôžičky a to jednak od SLSP vo výške 140.000 Kčs a bezúročnú pôžičku v sume 35.000 Kčs a mali úspory v sume 90.000 Kčs, pričom pôžičky splácali vo výške 1.000 Kčs mesačne aj v čase stavby šopy. Rodičia žalobkyne 1/ finančne nepodporovali žalobkyňu 1/ v súvislosti so stavbou rodinného domu. Nemohla to od nich žiadať, keďže boli dôchodcami a boli chorí. Žalobkyňa 1/ nevedela presne povedať úhrnnú sumu, ktorú s manželom vynaložila na stavbu šopy, a to vzhľadom na odstup rokov. Stavba šopy sa pôvodne nezamykala a následne, keď žalobkyňa 1/ odtiaľ začali miznúť veci, začala ju zamykať. Kľúče od šopy má žalobkyňa 1/, pretože v šope má uskladnené obilie, šrotovník. Žalovaný 1/ v šope nemá uskladnené žiadne veci a nikdy o to nežiadal. Pri stavbe šopy sa aktívne zúčastňoval manžel žalobkyne 1/, syn žalobkyne 1/, sused F., sused X. T., ktorí susedia sú už nebohí a pomáhal tam aj 17 ročný chlapec z rodiny H. I.. Osobám, ktoré stavbu realizovali žalobkyňa 1/ s manželom zabezpečila stravu, pitie a susedom sa aj finančne odmenili a doteraz s ich rodinami vychádzajú dobre. Žalobkyňa 1/ chcela s manželom pôvodne šopu postaviť na ich parcele,

ale rodičia žalobkyne 1/, ktorí nemali funkčné WC, ju požiadali, aby bola táto šopa postavená na ich parcele, keďže boli už starí, aby to nemali ďaleko. Matka žalobkyne 1/ trpela silnou cukrovkou, prestala vidieť, prekonala 4 operácie. Od postavenia šopy bolo potrebné vykonať niektoré opravy, napr. obrúsiť zhrdzavenú bránu na šope, čo spravil za žalobkyne 1/ pred 2 rokmi, a priebežne na streche šopy sa menili škridly, o čo sa tiež väčšinou staral za žalobkyne 1/. Na tieto opravy a prevádzku šopy žalovaný 1/ neprispel vlastnou prácou, ani finančne. Medzi pozemkami parc. č. 822/2, č. 822/1 a parcelami č. 822/8, č. 822/7 nebol postavený plot.

10. Žalobca 2/ uviedol, že keď sa stavala šopa, zúčastňoval sa žalobca 2/ aj na stavbe a to tak, že keď sa robila deka, viazal tam železá. Keď sa robila strecha, pomáhal tak, že podával to, čo bolo treba. Žalobca 2/ uviedol, že jeho otec pracoval na stavbe, keď sa robila deka, a strechu robil jeden pán z Jastrabia, ktorý je už nebohý. Ďalej si pamätal, že keď boli pre piesok na stavbu šopy, pomáhal pri tom H. F.. Starý otec H. J. pomáhal pri stavbe šopy tak, že niečo podal, keď bolo treba, ale už bol vyššieho veku a aktívne sa nezapájal. Pamätal si tiež, že po stavbe rodinného domu matky žalobcu 2/ zostal kopec materiálu a hovorilo sa, že bude použitý na stavbu šopy. Predmetná šopa bola užívaná tak, že v jeden časti bolo suché WC, v ďalšej časti sa chovali hospodárske zvieratá a v ďalšej časti boli uskladnené drevo a uhlie a keď sa zaviedol plyn, bývalo tam uskladnené obilie, cibuľa, cesnak, orechy. Stavbu šopy užívali rodičia žalobcu 2/, sestra žalobcu 2/ s manželom a starí rodičia žalobcu 2/ J. J. a H. J. užívali suché WC v šope s tým, že na WC odbehli aj členovia rodiny žalobcov, keď napr. boli na záhrade. Žalovaný 1/ stavbu šopy nikdy neužíval, nepodieľal sa na udržiavacích a opravných prácach na šope. Chodil na turistiku do lesa s bratrancom, keď prišiel do Neporadze. Žalobca 2/ nemá vedomosť o tom, že by v tejto šope mal žalovaný 1/ uložené nejaké veci a ani o tom, že by žalovaný 1/ do tej šopy chodil. Pamätal si, že žalovanému 1/ a jeho manželke vadilo, že kotkodákajú sliepky, ktoré boli umiestnené v šope a mali výbeh smerom k chalupe žalovaného 1/, a preto matka žalobcu 2/ musela tie sliepky dať preč zo šopy, a to sa stalo vtedy, keď tam ešte žalobca 2/ býval. Žalobca 2/ v rodinnom dome matky, teda žalobkyne 1/ býval do roku 2008.

11. Žalobkyňa 3/ na pojednávaní uviedla, že žalobu podala preto, lebo spolu s manželom a matkou chcú kľudne užívať rodinný dom a v prípade, že žalovaný 1/ predá pozemok aj so šopou inej osobe, nechce, aby vznikol medzi nimi spor ohľadom tejto šopy. Ďalej uviedla, že predmetná šopa sa užívala na chov husí, zajacov, sliepok, chovala ich žalobkyňa 1/. V šope bolo uskladnené aj drevo s tým, že otec žalobkyne 3/ toto drevo nosil do domu súp. č. XX starým rodičom, pretože oni už nevládali nosiť takú ťažkú záťaž a sami si potom prikladali a kúrili. Žalobkyňa 3/ chodila starým rodičom pomáhať aj upratovať, lebo už to nevládali robiť. Žalobkyňa 3/ nevidela žalovaného 1/, že by predmetnú šopu on užíval. Žalovaný 1/ sa nezaujímal o šopu. Keď vznikol problém so sliepkami v roku 2011 alebo 2012 a žalovaný 1/ s lopatou naháňal kohúta, pretože ráno kikiríkal, žalovaný 1/ žalobkyňu 3/ list, v ktorom uvádzal, že ide o čiernu stavbu, ktorú dá zbúrať. Žalobcovia začali šopu následne zamykať, pretože im z nej mizla cibuľa, cesnak, orechy a mizli nám aj zemiaky, ktoré boli uskladnené v pivnici pod domom. Asi od roku 2010 sa vzťahy žalobkyne 3/ so žalovaným 1/ zhoršili. Žalovaný 1/ akceptoval, že šopa patrí žalobcom. Manželka žalovaného 1/ však chcela žalobcov odtiaľ vyhnať, pretože keď tam prišla, jej vždy vadilo, že tú šopu užívajú žalobcovia a členovia ich rodiny.

12. Právny zástupca žalobcov na pojednávaní k námietke žalovaného 1/, že na jednom z dokladov o zakúpení cementu je ako odberateľ uvedený P. R. uviedol, že tento pracoval s manželom žalobkyne 1/ v Štátnom majetku Svinná, býval vo Svinnej, sprostredkoval zakúpenie cementu pre rodinu J., pričom t.č. je už nebohý. Z originálov dokladov o kúpe stavebného materiálu, ktoré boli predložené a z kolaudačného rozhodnutia na rodinný dom manželov J. vyplýva, že doklady o kúpe stavebného materiálu boli vystavené po vydaní kolaudačného rozhodnutia na rodinný dom manželov J., a preto sa tieto doklady o zakúpení stavebného materiálu nemohli týkať stavby rodinného domu manželov J.. Ostatné predložené doklady preukazujú spôsob financovania stavby rodinného domu manželov J., ako aj stavby predmetnej šopy, keďže manžel J. nakupovali stavebný materiál v takom rozsahu, aby mohli vybudovať obidve stavby.

13. Žalovaný 1/ v rámci svojho výsluchu na pojednávaní uviedol, že stará šopa nebola až v takom zúfalom stave, nebola celá drevená, bola aj vymurovaná, keďže tam bolo WC. V starej šope bolo to isté, čo v novej šope, len bola menšia. Potom sa rozhodlo, že sa vybuduje nová šopa, ktorá bola napojená elektrinou na dom súp. č. XX. V roku 1998 žalovaný 1/ v dome súp. č. XX zriadil splachovacie WC, a odvtedy sa už suché WC v šope nepoužívalo. Predmetná šopa sa na účel uskladnenia dreva používala

do roku 2000, kedy žalovaný 1/ spravil plynové kúrenie v dome súp. č. XX a prestalo sa v ňom kúriť drevom. V šope v chlieve chovala matka žalovaného 1/ ošípanú. Žalovaný 1/ uviedol, že možno v šope mali prasa aj žalobkyňa 1/ s manželom. Žalovaný 1/ tam nebýval. Keď sa riešilo dedičstvo po otcovi, dohodli sa, že dom pripadne žalovanému 1/, žalovaný 1/ sa žalobkyne 1/ pýtal, či si dobre rozmyslela, že celý dom pripadne žalovanému 1/, na čo ona povedala, že to je dobré, pretože jej rodičia pomáhali stavať dom. Predmetná šopa v dedičstve nebola spomínaná, nebola ani skolaudovaná, každý ju bral ako súčasť domu, keďže ju rodičia žalovaného 1/ vlastne používali celú. Rodina J. šopu používala len príležitostne. V listinách je napísané, že šopa bola postavená k domu súp. č. XX, aby nikdy neboli pochybnosti, pre koho sa šopa stavia. Šopa vtedy nezakladala dôvod na riešenie, pretože dovtedy ju rodičia užívali ako svoju a ja ako aj rodina J. predpokladali, že šopa patrí k domu súp. č. XX. Manželia J. sušili obilie na povale domu súp. č. XX, no potom žalovaný 1/ švagrovi navrhol, aby obilie sušili v tej šope, čo oni nejaký čas aj robili. Asi v roku 2003 žalobkyňa 1/ žalovanému 1/ povedala, že si postaví šopu za ich domom a predmetnú šopu už nebudú potrebovať. Žalovaný 1/ nemal potom za to, žeby si žalobkyňa 1/ nárokovala nejaké právo k predmetnej šope. Asi v roku 2012 tam žalobkyňa 3/ doniesla škriekajúceho kohúta, ktorý rušil skoro ráno aj susedov, a žalovaný 1/ chcel, aby kohúta zobrala odtiaľ preč. Zrušili ho ako dediča šopy. Keď si žalobkyňa 1/ priviedla inžiniera, ktorý mal spraviť kolaudáciu, žalovaný 1/ povedal, že šopa stojí na jeho pozemku a stavebné povolenie bolo vydané na otcovo meno, a preto inžinier nevidel dôvod, aby kolaudačné rozhodnutie k šope urobil na meno žalobkyne 1/. Kolaudácia sa skončila. V roku 2013 nahuckali na žalovaného 1/ ich psa vlčiaka, ktorý na neho opakovane zaútočil a pohrýzol do ruky, musel byť ošetrený na chirurgii, kde mu ranu zašili. Bolo to riešené priestupkovo. Keď žalovaný 1/ rodine J. neumožnil kolaudáciu šopy, prestali sa s ním rozprávať. Žalovaný 1/ uviedol, že nepochybuje o tom, že šopu postavil jeho otec, ktorý vládol pracovať. Pri stavbe pomáhali aj susedia a iné osoby. Môže to byť v tých intenciách ako uvádzala žalobkyňa 1/. Žalovaný 1/ na stavbe nepomáhal. Býval na južnom Slovensku. Chodil do Neporadze len na víkend. Ďalej uviedol, že predpokladá, že stavbu hospodárskej budovy financoval jeho otec, ktorý vtedy poberal dôchodok aj bol zamestnaný v Leteckých opravovniach Trenčín až do roku 1987. Konkrétne sumy príjmov rodičov uviesť nevedel. Rodina J. nemala peňažné prostriedky na financovanie. Žalovaný 1/ uviedol, že nemá listinné doklady o tom, že by jeho rodičia financovali stavbu predmetnej hospodárskej budovy. Pôdorys k stavebnému povoleniu ohľadom stavby hospodárskej budovy nakreslil otec žalovaného 1/. Elektrická energia bola do šopy vedená z domu č. XX, káble boli umiestnené pod zemou. Je pravda, že žalovaný 1/ zrušil dodávku elektrickej energie z domu súp. č. XX do šopy, keďže žalobkyňa 1/ povedala, že budú používať svoju elektrinu v šope. Rodičia žalovaného 1/ zrejme umožnili žalobkyňi 1/ užívať stavbu šopy. Keď žalobkyňa 1/ neskôr hospodársku budovu uzamkla, žalovaný 1/ nepýtal od nej kľúče, keďže v budove mali členovia rodiny žalobkyne 1/ svoje veci. Žalovaný 1/ nemal v budove nič, hoci by sa mu to bolo hodilo, napr. na uskladnenie kosačky, ale ustúpil im. Šopa sa neudržiavala nijako, len sa využívala. J. vymenili iba niektoré prasknuté škridle. Žalovaný 1/ pribil uvoľnené dosky na šope. Žalovaný 1/ spolu s H. J. namontoval do WC v šope dvere, ktoré predtým žalovaný 1/ vybral z domu súp. č. XX. Keď žalovaný 1/ v šope farbil dvere, žalobkyňa 1/ na neho vybehla, že to nemá robiť, že to spraví ona. Dvere potom obrúsil jej zať a nafarbili ich. Nie je pravda, že by sa žalovaný 1/ odmietal starať o šopu, on sa ich viackrát pýtal, či potrebujú pomoc, ale oni povedali, že nepotrebujú. Žalovaný 1/ uviedol, že za hospodársku budovu neplatil dane nikto. Žalovaný 1/ nenamietal, že žalobcovia začali od roku 2005 platiť dane za hospodársku budovu. Mal za to, že keďže ju užívajú, majú platiť dane. Žalovaný 1/ nežiadal žalobcov o vydanie predmetnej šopy, pretože bol v tom, že je jeho. Potvrdil, že povedal, že ak je to čierna stavba, treba to zbúrať a bude po probléme. Dodal, že oplotenie medzi predmetnými pozemkami postavené nebolo. Rodiny vychádzali spočiatku veľmi dobre.

14. Žalovaná 3/ na pojednávaní uviedla, že žalovaní 2/ a 3/ sa necítia byť vlastníkami predmetnej hospodárskej budovy, nepotrebujú ju, využíva ju žalobkyňa 1/.

15. Právny zástupca žalovaného 1/ na pojednávaní naďalej spochybňoval doklady o zakúpení stavebného materiálu, že sa týkali skutočne stavby predmetnej šopy, napr. doklad o zakúpení cementu je z augusta 1983 a cement je základný stavebný materiál, a preto by ho žalobcovia mali zakúpiť už na začiatku stavby s realizáciou ktorej začali v r. 1982. Spochybňoval naďalej aj doklad o stavebnom materiáli vystavený na meno pána R., keďže ide o inú osobu. Poukázal na to, že prostriedky procesného útoku by mali žalobcovia uplatniť včas. Z posledných tvrdení žalobcov vyplýva zmena skutkových tvrdení, o ktoré žalobcovia opierajú svoj žalobný návrh. Pôvodný žalobný návrh v žalobe vychádzal z tvrdení žalobcov o nadobudnutí vlastníckeho práva k šope vydržaním, no neskôr žalobcovia tieto

tvrdenia zmenili, keď oneskorene začali tvrdiť, že vlastnícke právo nadobudli zhotovením veci. Súd by sa mal s tým vysporiadať aj v rámci posúdenia naliehavého právneho záujmu na určovacích petitoch.

16. Žalobcovia v podaní zo dňa 11.8.2020 a v záverečnej reči uviedli, že žalovanému 1/ nesvedčí vlastnícky titul k hospodárskej budove ako k novovytvorenej veci, keďže ani formálne nebol jej stavebníkom (stavebné povolenie zo dňa 20.4.1982) ani sa fyzicky, prípadne finančne na jej stavbe nepodieľal. Hospodárska budova nebola ani predmetom ním nadobudnutého dedičstva po otcovi H. J. (zomr. XX.X.XXXX), či matke J. J. (zomr. XX.X.XXXX) a ani ju nenadobudol vydržaním na základe rozhodnutia vydaného v rámci procesu ROEP, ktorý bol pre kat. úz. N. Q. uskutočnený v roku 2010. Podľa právnej teórie, ktorá sa plne premieťa do rozhodovania súdov SR, je jedným zo znakov definujúcich pojem príslušenstva veci to, že ním môže byť iba hnutelná vec. Okrem toho je príslušenstvo (na rozdiel od súčasti veci) vo vzťahu k hlavnej veci, ktorej hospodársky slúži, v právnom zmysle samostatnou vecou, a preto sa vlastníctvo k nemu nenadobúda automaticky spolu s vlastníctvom hlavnej veci. Keďže predmetná hospodárska budova nie je hnutelnou vecou a navyiac ani nebola predmetom dedičského rozhodnutia po poručiťovi H. J., či rozhodnutia vydaného v rámci ROEP-u, je jasné, že žalobca sa nestal a ani nemohol stať jej vlastníkom z toho titulu, že by táto bola príslušenstvom rodinného domu súp. č. XX na parc. č. 822/2 ani z toho titulu, že by bola príslušenstvom pozemku parc. č. 822/1. Ustanovenie § 120 ods. 2 Občianskeho zákonníka vylučuje, že by stavba hospodárskej budovy mohla byť súčasťou pozemku, na ktorom je postavená, teda súčasťou parc. č. 822/1, pričom z dôvodov, na ktoré žalobcovia poukázali vo vyjadrení zo dňa 16.10.2019 nepokladajú za akceptovateľný právny názor žalovaného prednesený jeho právnym zástupcom v tom smere, že v období pred účinnosťou zákona č. 509/1991 Zb., kedy bola postavená, právny poriadok SR umožňoval pokladať stavbu s pevným základom za súčasť pozemku, na ktorom je postavená. Zákon naproti tomu nevylučuje, aby nehnuteľnosť, teda aj stavba spojená so zemou pevným základom bola súčasťou inej stavby ako hlavnej veci, pričom za súčasť stavby sa v tomto zmysle podľa právnej teórie spravidla pokladá nadstavba, prístavba, vstavba, prípadne stavebná úprava ako súčasť hlavnej veci, napr. stavby rodinného domu však nie je možné vylúčiť ani hospodársku budovu za predpokladu, že táto podľa svojej povahy patrí k hlavnej veci a nemôže byť od nej oddelená bez toho, že by sa hlavná vec týmto oddelením znehodnotila. Hospodárska budova dlhodobo, najneskôr od roku 2000 slúži výlučne vlastníkom resp. užívateľom rodinného domu súp. č. XX na parc. č. 822/7 a pokiaľ aj pred týmto rokom slúžila zároveň aj J. J. matke žalobkyne 1/ a žalovaného 1/ (tá však nikdy nebola ani vlastníčkou rodinného domu súp. č. XX ani pozemku parc. č. 822/1) a do začiatku roku 1989 aj H. J. - otcovi žalobkyne 1/ a žalovaného 1/, nikdy sa nedala pokladať za súčasť výlučne rodinného domu súp. č. XX. Rodinný dom súp. č. XX bol bez stavby hospodárskej budovy užívaný jeho vlastníkami viac ako 20 rokov pred postavením hospodárskej budovy a v súčasnosti je znovu už 20 rokov užívaný úplne nezávisle od stavby hospodárskej budovy, takže o tom, že by sa jej oddelením rodinný dom znehodnotil, nie je možné vôbec hovoriť. Žalovaný preto v konaní jednoznačne neuniesol dôkazné bremeno v smere tvrdenia, že práve on je výlučným vlastníkom hospodárskej budovy na parc. č. 822/1. Žalobcovia poukázali napr. na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co/220/2013 zo dňa 12.6.2014 vo veci, v ktorej sa súd zaoberal v podstate identickým problémom ako v tomto sporovom konaní. Hospodárska budova nepatrí do dedičstva po poručiťoch (rodičoch žalobkyne 1/ a žalovaného), keďže H. J. st., ev. manžel J. hospodársku budovu nikdy vo vlastníctve nemali. Pre posúdenie vlastníctva je právne úplne bezvýznamné, že stavebné povolenie zn. Výst 2/1982 zo dňa 20.4.1982 vydal Miestny národný výbor Neporadza na stavbu hospodárskej budovy, ktorá v ňom bola označená ako stavba drevárne a chlievov v prospech stavebníka H. J.. Vlastníkom novozhotovenej stavby sa stáva ten, kto ju reálne uskutočnil s úmyslom mať ju pre seba a nie je rozhodujúce, kto je označený ako stavebník v stavebnom rozhodnutí (rozsudok NS ČR sp. zn. 22Cdo 761/2001 zo dňa 5.11.2002) a ani kto je vlastníkom pozemku, na ktorom je postavená. V prípade, že stavba vznikla činnosťou viacerých osôb, stáva sa jej vlastníkom (vlastníkmi) osoba (osoby), ktorú (ktorých) určí dohoda zainteresovaných osôb. Vychádzajúc z týchto kritérií nie je podľa výsledkov vykonaného dokazovania najmenších pochyb, že v okamihu, keď stavba hospodárskej budovy dospela do štádia, že sa táto stala vecou, nadobudli k nej vlastnícke práva žalobkyňa 1/ a jej toho času nebohy manžel H. J.. Z výpovedí žalobcov zhodne vyplýva, že hospodársku budovu postavili výlučne z vlastných finančných prostriedkov manžel J. a to v čase nadväzujúcom na obdobie, kedy na susediacej parcele dokončili stavbu rodinného domu súp. č. XX, pričom na stavbu hospodárskej budovy použili aj materiál, ktorý im zostal zo stavby tohto rodinného domu. Hospodársku budovu postavili pre vlastnú potrebu, pričom v nej chovali ošípané, býka, zajace a sliepky a mali v nej uskladnené náradie, veci dopestované v záhrade, drevo, ktoré používali spolu s rodičmi žalobkyne 1/ a uhlie, ktorým sa vykuroval rodičovský dom. Súčasťou hospodárskej budovy bolo aj suché WC, ktoré vybudovali pre rodičov žalobkyne 1/ a

to po predchádzajúcej dohode s nimi. Od roku 2000 (po smrti matky) využívali hospodársku budovu výlučne osoby bývajúce v rodinnom dome súp. č. XX, starali sa o jej údržbu a opravy, pričom neskôr si ju začali aj zamykať. To, že hospodársku budovu postavili manželka J., ktorí na to použili materiál zo stavby rodinného domu ale aj ďalší materiál, ktorý dokúpili, potvrdil aj svedok H. I., častý návštevník domácnosti rodiny J. v čase stavby hospodárskej budovy, na ktorej stavbe pomáhal aj jeho otec. X. J. - bývalá manželka žalovaného 1/, ktorá s ním až do rozvodu manželstva bývala v Kolárove, od roku 1982 navštívila svokrovcov v Neporadzi viackrát, pričom od bývalej svokry vedela, že pravdepodobne v rokoch 1982 až 1984 postavili J. hospodársku budovu zo stavebného materiálu, ktorý im zostal zo stavby ich rodinného domu. Preto hospodársku budovu vnímala vždy ako vlastníctvo J.. Svedkyňa T. J. počula J. J. hovoriť, že chalupu nechala synovi a že šopa patrí J., keďže si ju títo postavili a počula od nej aj to, že na stavbu hospodárskej budovy použili materiál, ktorý im zostal zo stavby rodinného domu ako aj materiál, ktorý dokúpili. Z predložených pokladničných dokladov a dodacieho listu je zrejmé, že v čase od XX.X.XXXX do 22.8.1983, teda v čase po kolaudácii rodinného domu súp. č. XX a zároveň v čase stavby hospodárskej budovy H. J. osobne a v jednom prípade cez kolegu v práci opakovane zakupoval stavebný materiál. Z predložených rozhodnutí správcu dane je tiež zrejmé, že v rokoch 2009 až 2019 bola daň zo stavby hospodárskej budovy vyrubená na H. J. a neskôr žalobkyňu 3/ a nimi aj bola uhrádzaná. Naproti tomu žalovaný 1/ považuje za vlastníkov hospodárskej budovy v čase kedy sa stala vecou, H. a J. J., keďže ju mali postaviť z ich finančných prostriedkov a pre ich potrebu, keďže stavebné povolenie bolo vydané na H. J. a súčasťou stavby bolo aj WC, ktoré využívali iba oni. Výpovede žalovaného 1/ a svedkyne J. J., jeho súčasnej manželky v naznačenom smere pokladajú žalobcovia za účelové. V čase realizácie stavby a dlhé roky aj po jej postavení žalovaný 1/ vôbec nebýval v Neporadzi, chodil tam iba sporadicky a na stavbe sa vôbec nepodieľal, pričom jeho súčasná manželka bola v Neporadzi prvýkrát až takmer 15 rokov po postavení hospodárskej budovy. Na tvrdenie o financovaní stavby H. a J. J. nepredložil žalovaný 1/ žiadny dôkaz a svoje tvrdenia v tomto smere odvíja iba od hypotetických špekulácií. Účelovosť jeho tvrdení v tomto konaní je však zrejmá najmä z toho ako rozdielne sa k stavbe hospodárskej budovy a jej vlastníctvu vyjadroval v čase pred vyhľadáním právnej pomoci. Nedá sa totiž logicky vysvetliť, prečo keď sa údajne už od smrti otca po vydaní rozhodnutia o zdedení rodinného domu súp. č. XX (rok 1989) pokladal aj za vlastníka hospodárskej budovy, nikdy (viac ako 30 rokov) nevstúpil do jej užívania, dovolil, aby ju po smrti aj druhého z rodičov (rok 2000) užívala výlučne žalobkyňa 1/ s rodinou a v roku 2012 ju nedovolil sestre skolaudovať nie preto, že sa cítil jej vlastníkom, ale preto, že budovu pokladal za čiernu stavbu. V dedičskom konaní po otcovi ani po matke nikdy nenavrhol, aby ich predmetom bola aj hospodárska budova, zrušil dodávku elektriny do hospodárskej budovy z rodinného domu č. XX a dovolil, resp. dokonca trval na tom, aby si žalobkyňa 1/ s rodinou dotiahla elektriku z rodinného domu č. XX a následne dovolil, aby si žalobkyňa 1/ hospodársku budovu zamkla a znemožnila mu do nej prístup. To, že sa hospodárska budova nestala predmetom rozhodnutia o dedičstve po H. J. je však zároveň logickým dôkazom, že ju za manželove, resp. aj svoje vlastníctvo nepokladala ani J. J., čo zároveň potvrdzuje vierohodnosť výpovedí žalobcov a svedkov, pred ktorými sa J. J. mala vyjadriť v tom smere, že hospodárska budova nebola prejednaná v dedičstve preto, že ju zo svojich prostriedkov a pre seba postavili J..

17. Žalovaný 1/ vo svojom podaní zo dňa 22.7.2020 a v rámci záverečnej reči uviedol, že žalobcovia v konaní nepreukázali, že so zreteľom na všetky okolnosti bola žalobkyňa 1/ a jej manžel dobromyseľní, predovšetkým nepreukázali ani riadny nerušený dobromyseľný vstup do držby. Bolo úplne vyvrátené tvrdenie uvedené v žalobnom návrhu, že od dokončenia stavby hospodársku budovu bez akéhokoľvek rušenia tretími osobami užívali žalobkyňa 1/ a manžel žalobkyne 1/. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.1.2015, publikované v zbierke stanovísk NS SR 6/2015. Z dokazovania jednoznačne vyplynulo, že sama žalobkyňa dňa 26.6.2020 vo svojom výsluchu potvrdila, že hospodárska budova sa používala ako WC, na ktoré chodili H. st. a jeho manželka (matka žalovaného 1/). Čiže je zjavné, že hospodárska budova dennodenne slúžila potrebám rodičom žalovaného 1/. Pokiaľ by žalovaný 1/ nezriadil splachovacie WC v rodinnom dome súp. č. XX v roku 1998, tak by na WC chodili iba naďalej do šopy. Teda žalobkyňa 1/ zjavne pripúšťa, že predmetnú stavbu užívali rodičia žalobkyne a to už hneď od počiatku postavenia predmetnej stavby. Nie je taktiež sporné, že v hospodárskej budove boli preukázateľne od okamihom jej postavenia uskladnené veci patriace stavebníkovi pánovi J. st. (predovšetkým drevo a uhlie na každoročné vykurovanie rodinného domu XX dokiaľ sa nezaviedol plyn do rodinného domu č. XX a v stavbe boli celoročne chované hospodárske zvieratá), čím sa zvýrazňuje rušenie držby žalobkyne 1/ a jej manžela. Žalobkyňa 1/ mala vedomosť, že im stavba nepatrí, a na túto okolnosť nemá vplyv, že žalobkyňa 1/ stavbu s H. J. st. svojpomocne stavali. Žalobkyňa 1/ aj so svojím manželom začala v plnom rozsahu užívať predmetnú stavbu až po smrti matky žalovaného

1/, teda až po roku 2000, a to na základe súhlasu žalovaného 1/, ktorý umožnil žalobkyni 1/ si do priestorov šopy vnieť svoje veci, chovať hospodárske zvieratá a používať v dôsledku toho, že časť stavby po zavedení plynifikácie sa už nevyužívala na uskladnenie dreva a uhlia aj ostatné časti stavby. Neskôr v dôsledku zhoršenia vzájomných vzťahov po roku 2010 medzi žalobkyňou a žalovaným, došlo zo strany žalobkyne 1/ k uzamykaniu stavby a tým aj úplnému vylúčeniu žalovaného 1/ z užívania predmetnej stavby. Samotné dlhodobé užívanie nehnuteľnosti v neskoršom období ani na základe súhlasu žalovaného 1/ pre dobromyseľnosť nepostačuje. Žalovaný 1/ trvalo nebyval v rodinnom dome č.XX v Neporadzi, dom navštevoval spravidla a najmä na víkendy, čiže tvrdenie žalobkyne 1/, že zo strany žalovaného 1/ nebolo namietané jej vlastnícke právo k hospodárskej budove je nenáležitú. Ani žalobkyňa 1/ žiadnym spôsobom nepreukázala, že by v období od postavenia šopy od roku 1983 alebo ani po 1.1.1994, kedy podľa jej tvrdenia došlo k uplynutiu vydržacej doby a vydržala vlastnícke právo k hospodárskej stavbe voči žalovanému 1/ vzniesla nejaké výhrady a predniesla žalovanému 1/ konkrétnu spornosť v otázke vlastníckeho práva k danej šope. Žalovaný 1/ eviduje po prvý krát spornosť vlastníckeho práva v roku 2012, kedy žalovaný 1/ v rámci kolaudačného konania iniciovaného priamo žalobkyňou 1/ v konaní uviedol dôvody, pre ktoré nemožno súhlasiť so záverom žalobkyne 1/, že táto je vlastníčka stavby šopy; a až týmto okamihom eviduje žalovaný 1/ existenciu vznesených pochybností o spornosti vlastníckeho práva k hospodárskej budove. Žalovaný 1/ bol a je toho názoru, že je vlastníkom predmetnej stavby hospodárskej budovy, pričom svoje vlastnícke práva odvodzoval od okolností, že je výlučným vlastníkom rodinného domu č. XX a taktiež od skutočnosti, že pozemok na ktorom je stavba šopy postavená je vlastníctvom žalovaného 1/. Žalovaný 1/ trval na svojich vyjadreniach, v ktorých uviedol dôvody, pre ktoré má za to, že hospodárska budova by mala byť posúdená ako súčasť stavby rodinného domu č. XX alebo alternatívne ako súčasť pozemku parc. č. 822/1. Žalobkyňa 1/ sa v súvislosti s otázkami žalovaného prečo stavala na cudzom pozemku a prečo nebola sama stavebníkom, pokiaľ najmä tvrdí, že predmetnú hospodársku budovu stavala z vlastných finančných prostriedkov vyjadrila v tom zmysle, že nevedela, že môže stavať na pozemku aj iná osoba, ktorá je vlastníkom pozemku. Táto neznalosť zákona však žalobkyňu 1/ nemôže ospravedlniť, výrazne a významne zasahuje do jej statusu oprávneného držiteľa, nakoľko ide o objektívne hľadisko priamo sa viažuce k právnomu titulu, z ktorého žalobkyňa 1/ odvodzuje vznik svojho vlastníckeho práva vydržaním. Naopak týmto sa automaticky korigujú jej vyhlásenia o dobromyseľnosti ako jedného z predpokladov pre úspešné vydržanie vlastníckeho práva. Pochybnosti o dobromyseľnosti žalobkyne 1/ sú ďalej zvýrazňované a podporené ďalšími dôkazmi, kedy žalobkyňa 1/ už v čase podania žiadosti o vydanie stavebného povolenia vedela, že stavebníkom nie je ani jej manžel, ale iba a len otec žalobkyne 1/. Stavebník pán D. st. nebol iba formálnym žiadateľom o vydanie stavebného povolenia, ale aj tou osobou, ktorý sám spracoval grafické znázornenie pôdorysu hospodárskej stavby, presne vopred rozvrhol a zadefinoval účel a potreby kvôli ktorým budovu bude stavať, teda stanovil, že budova sa má vzťahovať k rodinnému domu č. XX a určil v rámci predloženého pôdorysu aj presnú dĺžku, výšku a šírku stavby ako aj konkrétne polohu na tvare miesta, kde bude stavba postavená. Významnou skutočnosťou je aj to, že hospodárska budova bola od okamihu postavenia napojená na prívod elektrickej energie priamo z rodinného domu č. XX patriacemu stavebníkovi, a za podstatné považuje žalovaný 1/ to, že prívod tejto elektriny bol vedený pod zemou, čo svedčí o dlhodobom a trvalom riešení napojenia elektriny k danej stavbe. Stavba šopy bola realizovaná na jeseň 1982, preto pokiaľ žalobkyňa uvádza, že stavala s úmyslom pre seba, nevysvetlila, prečo napojenie elektriny nevedela zo svojho rodinného domu č. XX, ktorý už bol v tom čase po kolaudácii. Žalobkyňa 1/ a jej manžel neboli od počiatku dobromyseľní, že im vec patrí, nakoľko vedeli, že stavba hospodárskej budovy je postavená na pozemku, ktorý žalobkyni 1/ a jej manželovi nepatrí, mali preukázateľnú vedomosť o tom, že nie sú stavebníkmi hospodárskej budovy. Z toho dôvodu preto vyplýva bez akýchkoľvek pochybností, že žalobkyňa 1/ a jej manžel nesplnili zákonné podmienky vydržania vlastníckeho práva k predmetnej hospodárskej budove. Samotná detencia hospodárskej budovy k vydržaniu nestačí. Žalobkyňa 1/ teda spolu s manželom nemohla nadobudnúť presvedčenie, že im hospodárska stavba patrí, i napriek tomu, že sa mohli aktívnou pomocou podieľať na jej stavbe. Hospodárska stavba nemohla a nemôže byť predmetom ich vlastníctva nielen z titulu vydržania, ale ani z titulu ďalšieho originárneho nadobudnutia vlastníckeho práva z dôvodu postavenia (zhotovenia) hospodárskej budovy. Z vykonaného dokazovania nemožno vyvodiť, že by sa žalobkyňa 1/ a jej manžel považovali za vlastníka stavby momentom postavenia v roku 1983 a nakladali s vecou ako vlastnou. Vzniká totiž otázka, prečo žalobkyňa 1/ po postavení stavby neiniciovala kolaudačné konanie už v roku 1983, keď stavba bola dokončená, ak sa považovala za osobu vlastníka. Rovnako tak je otázne, prečo potom, čo sa od počiatku pokladá za vlastníka, stavala na cudzom pozemku a prečo nebola sama stavebníkom. Žalobkyňa 1/ nestavala hospodársku stavbu s úmyslom mať ju pre seba a nemohla vlastnícke práva ku stavbe nadobudnúť zhotovením stavby, nakoľko stavba bola zhotovovaná zjavne a

bez akýchkoľvek pochybností iba pre potreby rodinného domu č. XX, čo je zrejmé z listinného dôkazu pôdorysu hospodárskej budovy. Nie je sporné, že sa jednalo o stavbu drevárne a chlievov pána J. st., nakoľko jemu patriace pôvodne drevená šopa už neslúžila aktuálnym potrebám domácnosti rodinného domu č. XX. Žalobkyňa 1/ a jej manžel sa nestali originárnymi vlastníkami hospodárskej stavby. Žalobkyňa 1/ nestavala hospodársku budovu s úmyslom mať ju pre seba a preto k nej nenadobudla vlastníctvo, vlastnícke práva nadobudol pán J. st. Z posledného písomného vyjadrenia žalobcov vyplýva, že títo prispôsobujú svoje tvrdenia o vlastníckom práve k stavbe zmenou titulu, od ktorého odvíjajú svoje vlastníctvo. Už upúšťajú resp. podstatne korigujú doterajšie tvrdenia, že vlastnícke právo nadobudla žalobkyňa 1/ a jej manžel v dôsledku splnenia podmienok vydržania, naopak žalobcovia uvádzajú, že sa žalobkyňa 1/ a jej manžel od počiatku považujú za vlastníkov stavby, nakoľko majú za to, že vlastníkom stavby je vždy osoba, ktorá ju reálne postavila. Dôležitá zmena v skutkových tvrdeniach žalobcov v otázke domnelého titulu má tak priamy vplyv na posúdenie zákonných znakov vydržania, ktorých nesplnenie namieta žalovaný od začiatku súdneho konania. Je zrejmé, že oba domnelé tituly popri sebe súčasne neobstoja. Žalovaný 1/ popiera, že by žalobkyňa 1/ z vlastných prostriedkov postavila predmetnú hospodársku budovu. Žalobcovia neponúkli žiadne dôkazy, že stavebný materiál na stavbu kompletne obstarali. Listinné dôkazy, ktorými preukazujú zakúpenie stavebného materiálu predložené v konaní predstavujú iba nepatrný zlomok stavebného materiálu potrebného na postavenie hospodárskej budovy. Listinné dôkazy predložené zo strany žalobcov, ktoré majú preukazovať nákup stavebného materiálu nemajú žiadnu výpovednú hodnotu a vo vzťahu k predmetu sporu nie sú relevantné. Žalovaný 1/ spochybňuje časť predložených dokladov, najmä tie ktorých dátumy obstarania materiálu nekorešpondujú s postupom stavebných prác na stavbe hospodárskej budovy. Množstvo stavebného materiálu, ktoré je potrebné obstarat' nekorešponduje s množstvom, ktoré vyplýva z predložených listín. Navyiac z výpovede svedka I. vyplynulo, že do zimy roku 1982 bola postavená predmetná hospodárska budova aj so strechou. Preto doklady predložené žalobcami z roku 1983 týkajúce sa nákupu stavebného materiálu celkom zjavne nemôžu objektívne preukázať tvrdenia o zaobstaraní stavebného materiálu na stavbu budovy, keďže tieto určite nesúvisia so samotnou stavbou hospodárskej budovy.

18. Podľa § 132 ods.1 Občianskeho zákonníka vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpou, darovacou alebo inou zmlouvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

19. Podľa § 460 Občianskeho zákonníka Dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiťľa.

20. Žalobcovia sa domáhali deklaratórneho výroku súdu o tom, že žalobkyňa 1/ je vlastníčkou hospodárskej budovy v podiele 1/ 2 a že manžel žalobkyne 1/ bol vlastníkom uvedenej nehnuteľnosti v podiele 1/ 2 ku dňu jeho smrti.

21. Súd v konaní o žalobe na určenie, či vec patrí do dedičstva posudzuje, či poručiťľ bol v čase smrti vlastníkom veci. V prípade úspechu žaloby, je tento majetok zahrnutý do dedičstva po poručiťľovi a prejednaný v dedičskom konaní. Predtým než súd pristúpil k vyhodnoteniu uplatneného nároku po vecnej stránke, súd preskúmal, či sú splnené zákonné procesné podmienky konania, vrátane úplného okruhu účastníkov. Spor, či určitá vec je súčasťou dedičstva po poručiťľovi sa prejednáva na základe návrhu dedičov poručiťľa, resp. ich právnych nástupcov o určenie, že poručiťľ bol v deň smrti vlastníkom predmetnej veci. V konaní o určenie do dedičstva musia byť jeho účastníkmi všetci do úvahy prichádzajúci dedičia poručiťľa, pretože majú postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov a účastníkmi konania musia byť aj osoby, ktoré sú zapísané v katastri nehnuteľnosti ako vlastníci nehnuteľnosti, prípadne osoby, ktoré sa cítia byť vlastníkami nehnuteľnosti, nezapísanej v katastri nehnuteľností, teda tí, ktorých práv sa konanie týka. V danom prípade bolo z dedičského rozhodnutia Okresného súdu Trenčín sp. zn. 16D 270/2014, 8Dnot 62/2014 zo dňa 4.4.2014, obsiahnutého v spise Okresného súdu Trenčín sp. zn. 16D 270/2014, preukázané, že zákonnými dedičmi poručiťľa H. J., zomr. XX.X.XXXX boli žalobkyňa 1/, manželka poručiťľa, a žalobcovia 2/, 3/ ako deti poručiťľa. Okruh účastníkov konania na strane žalobcov je tak úplný.

22. Pokiaľ ide správnosť okruhu sporových strán na strane žalovanej, súd dospel k záveru, že podmienka pasívnej vecnej legitímácie je splnená len u žalovaného 1/, ktorý tvrdil, že mu patrí vlastnícke právo k hospodárskej budove postavenej na pozemku parc. reg. „C“ č. 822/1, ktorý je jeho vlastníctvom a aktuálne je zapísaný na LV č. XXXX k.ú. N. Neporadza. Žaloba o určenie, že vec patrí do dedičstva a o určenie vlastníckeho práva k veci mala v danom prípade vzhľadom k tomu, že predmetná hospodárska

budova nie je zapísaná v katastri nehnuteľností smerovať proti osobám, ktoré tvrdia, že sú vlastníkami tejto nehnuteľnosti, a výsledok sporu by sa mohol dotknúť ich práv a povinností. Vstup žalovaných 2/ , 3/ súd do konania pripustil z dôvodu, že to navrhovali žalobcovia, pričom pri rozhodovaní o procesnom návrhu na pripustenie ich vstupu do konania, súd neposudzoval a ani v zmysle ustálenej judikatúry nemohol posudzovať ich pasívnu vecnú legitímáciu. Z predloženej kúpnej zmluvy zo dňa 29.7.2020, z rozhodnutia Okresného úradu Trenčín, katastrálneho odboru V 4879/2020 zo dňa 27.8.2020 a opravného rozhodnutia tohto úradu zo dňa 2.9.2020 bolo preukázané, že žalovaní 2/, 3/ na základe uvedenej kúpnej zmluvy nadobudli od žalovaného 1/ ako predávajúceho do vlastníctva rodinný dom súp. č. XX na pozemku parc. reg. „C“ č. 822/2, ktorý dom bol zapísaný na LV č. XXX k.ú. N. Q. a pozemok parc. reg. „C“ č. 822/2 zastavané plochy a nádvoría o výmere 402 m², ktorý pozemok bol zapísaný na LV č. XXX k.ú. N. Q.. Žalovaní 2/, 3/ teda nenadobudli do vlastníctva pozemok parc. reg. „C“ č. 822/1 záhrada o výmere 1891 m² v k.ú. N. Q., ktorý ostal vlastníctvom žalovaného 1/, a na ktorom pozemku je postavená predmetná hospodárska budova, a po úspechu žalobcov v konaní by len vlastník tohto pozemku mohol byť obmedzený vo výkone jeho vlastníckeho práva, keďže by musel strieť užívanie jeho pozemku žalobcami za účelom prístupu k hospodárskej budove. Žalovaný 2/ sa k žalobe nevyjadril, a žalovaná 3/ na pojednávaní uviedla, že žalovaní 2/, 3/ sa necítia byť vlastníkami hospodárskej budovy, nepotrebujú ju. Žalovaní 2/, 3/ teda nespochybnili uplatnený nárok žalobcov. V tomto smere sú podľa názoru súdu irelevantné dôvody, ktoré uvádzal žalovaný 1/ a na základe ktorých mu má patriť vlastníctvo k hospodárskej budove, teda že hospodárska budova je súčasťou domu súp. č. XX., resp. že je súčasťou parc. č. 822/1. Preto mal súd za to, že žalovaní 2/, 3/ nie sú pasívne vecne legitimovaní v tomto súdnom konaní.

23. Žaloba bola podaná na súd za účinnosti CSP. Procesnou podmienkou prípustnosti určovacej žaloby je v zmysle § 137 písm. c) CSP existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. V danom prípade naliehavý právny záujem nevyplýva z osobitného predpisu, a preto je ho potrebné preukázať. Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha. Pre žalobcu to znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosti, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení. Strana sporu má naliehavý právny záujem na určení práva, ktorého sa žalobou domáha vtedy, ak v prípade, že súd jej žalobe vyhovie, zmení sa jej právne postavenie, resp. kde by bez požadovaného určenia bolo právo žalobcu ohrozené, alebo by sa jeho postavenie stalo neistým. Rešpektujúc zásadu hospodárnosti konania sa súd musí zaoberať otázkou existencie naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe už po začatí konania, pričom naliehavý právny záujem na požadovanom určení musí byť daný aj v čase rozhodovania. Podľa názoru súdu žalobcovia 1/ až 3/ majú naliehavý právny záujem na požadovanom určení hospodárskej budovy v podiele 1/ 2 do dedičstva po poručiteľovi H. J. a žalobkyňa 1/ má naliehavý právny záujem na určení, že je vlastníčkou podielu 1/ 2 k predmetnej hospodárskej budove. Predmetná hospodárska budova je umiestnená na pozemku vo vlastníctve žalovaného 1/, ktorý popieral dôvodnosť žaloby o určení, že stavba v podiele 1/ 2 je vlastníctvom žalobkyne 1/ a že v podiele 1/ 2 patrí do dedičstva po právnom predchodcovi žalobcov. Na základe rozsudku súdu, vydanom po meritórnom posúdení existencie vlastníctva žalobkyne 1/ a právneho predchodcu žalobcov k spornej nehnuteľnosti, bude deklarovaný iný stav než ten, ktorý tvrdí žalovaný 1/. Vlastníctvo k budove je sporné, a do vyriešenia tejto predbežnej otázky súdom bolo rozhodnutím Obce Neporadza zo dňa 30.7.2012 StÚ 271/2012-002/Mi prerušené kolaudačné konanie ohľadom predmetnej stavby začaté na návrh žalobkyne 1/ doručený uvedenému stavebnému úradu dňa 15.6.2012. Na základe požadovaného rozsudku, ktorým bude určené, že sporná nehnuteľnosť patrí v podiele 1/ 2 do vlastníctva žalobkyne 1/ a v polovici patrí do dedičstva po poručiteľovi H. J., môže byť tento majetok v podiele 1/ 2 prejednaný v dedičskom konaní po tomto poručiteľovi. Po ukončení dedičského konania, v ktorom bude potvrdené niektorému z dedičov nadobudnutie vlastníckeho práva v podiele 1/ 2 k nehnuteľnej veci bude vyriešená otázka vlastníctva predmetnej hospodárskej budovy a bude môcť byť ukončené aj kolaudačné rozhodnutie. Tým bude zároveň odstránený stav právnej neistoty v postavení žalobcov ohľadom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Súd mal potom za to, že určovacia žaloba žalobcov je v danom prípade jediný účinný právny prostriedok na ochranu vlastníckeho práva k hospodárskej budove. Súd dodáva, že Najvyšší súd SR svojimi rozhodnutiami (napr. sp. zn. 1Cdo 26/2007, sp. zn. 4Cdo 247/2011) ustálil rozhodovaciu prax o danosti procesnej prípustnosti žaloby o určení, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi.

24. Súd sa nestotožnil s tvrdením právneho zástupcu žalovaného 1/, ktorým naznačoval, že prostriedky procesného útoku žalobcovia neuplatnili včas, keďže pôvodný žalobný návrh v žalobe vychádzal z

tvrdení žalobcov o nadobudnutí vlastníckeho práva k šope vydržaním, no neskôr žalobcovia tieto tvrdenia zmenili, keď oneskorene začali tvrdiť, že vlastnícke právo nadobudli zhotovením veci. Je síce pravda, že žalobcovia v žalobe uvádzali, že vlastníctvo nadobudli žalobkyňa 1/ s manželom vydržaním a v priebehu konania uviedli aj ďalší nadobúdaci titul, a to zhotovenie novej veci, avšak súd mal za to, že zo strany žalobcov nedošlo k zmene skutkových tvrdení, o ktoré žalobcovia opierajú svoj žalobný nárok. Už v žalobe totiž žalobcovia tvrdili, že stavbu šopy kompletne zhotovili za vlastné finančné prostriedky žalobkyňa 1/ s manželom a následne ju nerušene užívali. Žalobcovia teda nemenili svoje skutkové tvrdenia, neuvádzali nové tvrdenia oneskorene v rozpore s koncentračnou zásadou. To či žalobkyňa 1/ s manželom nadobudli vlastnícke právo k hospodárskej budove už zhotovením veci alebo až na základe vydržania po uplynutí zákonnej doby oprávnenej držby je otázkou právneho posúdenia uplatneného nároku súdom.

25. Súd teda nárok prejednal po vecnej stránke, teda preskúmal, či boli splnené podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva k hospodárskej budove jej zhotovením, keďže nadobudnutie vlastníckeho práva týmto spôsobom malo nastať skôr ako nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním.

26. Žalovanými nebolo rozporované tvrdenie žalobcov, že predmetná hospodárska budova je stavbou v zmysle § 43 ods. 1 písm. a/ zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon). Z vyjadrení strán a výsluchu svedkov bolo preukázané, že šlo o murovanú stavbu, ktorá je spojená so zemou pevným základom. Bolo na ňu vydané stavebné povolenie. Jedná sa teda o nehnuteľnosť v zmysle § 119 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého nehnuteľnosťami sú pozemky a stavby spojené so zemou pevným základom. Doteraz nebolo určené súpisné číslo stavbe, pretože zatiaľ nebolo ukončené kolaudačné rozhodnutie a preto stavba nie je zapísaná v katastri nehnuteľností.

27. Vytvorenie stavby je inou právnou skutočnosťou v zmysle § 132 Občianskeho zákonníka, na základe ktorej sa nadobúda vlastníctvo k takejto nehnuteľnej veci. V zmysle zákona, teórie práva a judikatúry súdov (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 227/2013 zo dňa 29.4.2015, rozsudky Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 1174/2001 zo dňa 5.11.2002, sp. zn. 22 Cdo 2258/2007 zo dňa 25.6.2007) vlastníctvo novo vyhotovenej stavby nadobúda originárnym (pôvodným) spôsobom ten, kto stavbu uskutočnil s úmyslom mať ju pre seba. Rozhodujúci je úmysel osoby, ktorá stavbu zabezpečuje, nadobudnúť ju pre seba na účely jej využitia a nadobudnúť vlastníctvo k nej. Nie je pritom rozhodujúce, kto bol uvedený ako stavebník v stavebnom alebo kolaudačnom rozhodnutí v zmysle stavebného zákona č. 50/1976 Zb..

28. Podľa vyjadrení žalobcov sa hospodárska budova stavala od roku 1982 a bola dokončená v roku 1983, pričom pri stavbe hospodárskej budovy sa aktívne zúčastňovali manžel žalobkyne 1/, susedia H. F., T. X., ktorý je t.č. už nebohý a pri stavbe vypomáhal aj H. I., ktorého matka bola sesternicou manžela žalobkyne 1/. Žalovaný 1/ tieto tvrdenia potvrdil. Žalovaný 1/ dodal, že aktívne sa do prác zapájal aj jeho otec, s čím ale nesúhlasili žalobcovia, keď uvádzali, že otec žalovaného 1/ pomáhal pri stavbe len príležitostne, keďže bol vyššieho veku, čo zhodnotil súd ako vierohodné tvrdenie, keďže ako vyplýva z dedičského rozhodnutia sp. zn. 1D 530/89 zo dňa 21.4.1989 otec žalovaného 1/ sa narodil dňa 22.6.1917 a v roku 1982, keď sa stavala šopa mal 65 rokov. Žalovaný 1/ podľa vlastného vyjadrenia na stavbe nepomáhal, pretože býval na južnom Slovensku a do Neporadze do domu súp. č. XX chodil len na víkendy.

29. Žalobkyňa 1/ vysvetlila dôvod, pre ktorý nebola hospodárska budova postavená na pozemku manželov J. ale na vedľajšom pozemku parc. č. 822/1 bližšie k rodičovskému domu súp. č. XX. Y. to s tým, že v hospodárskej budove bolo na požiadanie rodičov žalobkyne 1/ vybudované suché WC, ktoré slúžilo rodičom žalobkyne 1/, keďže splachovacie WC v tom čase v rodičovskom dome nemali, a pôvodná drevená latrina už bola stará, nebola používaná, rodičia žalobkyne 1/ chodili na toaletu do domu žalobkyne 1/. Umiestnenie stavby hospodárskej budovy s WC na pozemku parc. č. 822/1, ktorý bol bližšie k rodičovskému domu bolo pre rodičov žalobkyne 1/ výhodnejšie vzhľadom na ich vyšší vek, pričom matka žalobkyne 1/ mala zároveň viacero zdravotných problémov ako ich popísala žalobkyňa 1/. Ak by bola hospodárska budova postavená na pozemku žalobkyne 1/ parc. č. 822/8 bola by ďalej od rodičovského domu súp. č. XX, čo je zrejme zo situačného nákresu, ktorý predložil žalovaný 1/ a na ktorom je zakreslená poloha predmetnej hospodárskej budovy ako aj rodinné domy súp. č. XX a č. XX s pozemkami. Toto vysvetlenie hodnotí súd ako logické, zodpovedajúce štandardnému správaniu

sa dcéry voči svojim rodičom, ktorí spolu dobre vychádzali. Zo zhodných vyjadrení strán vyplynulo, že medzi pozemkom, na ktorom je postavený dom súp. č. XX, ktorý obývali manželka J. a pozemkom, na ktorom je umiestnený rodinný dom súp. č. XX a pozemkom so stavbou hospodárskej budovy nebol postavený plot. Žalobkyňa 1/ a aj jej manžel, ich dcéra žalobkyňa 3/ pomáhali rodičom žalobkyne 1/ s nosením dreva do domu, pri upratovaní v domácnosti, pri vození autom k lekárom a inak. Žalovaní toto tvrdenie žalobcov nespochybnili a aj svedkyňa X. J., bývalá manželka žalovaného 1/ potvrdila, že keď už rodičia žalobkyne 1/ nevládali chodiť si pre drevo do šopy, pomáhali im v tom manželka J. a uviedla aj, že žalobkyňa chodila pichať matke inzulin.

30. Neobstojí argument žalovaného 1/, že hospodárska budova sa nemohla stať vlastníctvom žalobkyne 1/ a jej manžela, nakoľko stavba bola zhotovovaná zjavne iba pre potreby rodinného domu č. XX, čo podľa žalovaného 1/ vyplýva aj zo stavebného povolenia, ktoré bolo vydané na meno H. J. st.. Je pravda, že Okresný národný výbor - odbor výstavby a územného plánovania v Trenčíne vydal dňa 20.4.1982 stavebné povolenie pod zn. Výst. 2/1982 na meno H. J. st. na stavbu drevárne a chlievov o výmere 37,50 m² na parc. č. 822/3 (chybné číslo parcely podľa tvrdenia žalobcov, ktoré žalovaný 1/ nerozporoval) a na priloženom pôdoryse hospodárskej budovy bolo uvedené, že hospodárska budova má patriť k budove H. J. Q. XX. Žalobkyňa 1/ na vysvetlenie uviedla, že v čase podania žiadosti o stavebné povolenie nevedela, že môže stavať na cudzom pozemku, nevedela, že ona a manžel môžu v stavebnom konaní vystupovať ako stavebníci, keďže stavba sa realizovala na pozemku, ktorý im nepatrí. V zmysle už uvedenej judikatúry najvyšších súdnych autorít (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 227/2013 zo dňa 29.4.2014 a ďalšie) je bez právnej relevancie to, kto je uvedený ako stavebník v stavebnom povolení, pretože pre záver o nadobudnutí vlastníckeho práva je rozhodujúce to, kto stavbu zhotovil s úmyslom nadobudnúť ju pre seba na účely jej využitia. Hoci bol ako stavebník v stavebnom povolení uvedený H. J. st., stavbu zhotovili manželka J. svojpomocne v rokoch 1982, 1983 a aj ju nepretržite od jej postavenia užívali ako hospodársku budovu na uskladnenie cirkuláru, uskladnenie a rezanie dreva, uhlia, obilia a iných vypestovaných plodín, aj na chov hospodárskych zvierat, a taktiež sa starali o jej nevyhnutnú údržbu a opravy, keďže zabezpečovali výmenu škridiel, obrúsenie a natretie brány šopy.

31. Žalovaný 1/ nepreukázal svoje tvrdenie, že stavbu hospodárskej budovy financovali jeho rodičia, pretože nepredložil žiadne doklady o tom, a ani nenavrhol iný dôkazný prostriedok, ktorým by jeho tvrdenie bolo preukázané. Žalobcovia vyvrátili tvrdenie žalovaného 1/ o tom, že manželka J. nemali peňažné prostriedky na zhotovenie stavby hospodárskej budovy. Manželka J. predchádzajúcu stavbu ich rodinného domu súp. č. XX, ktorú dokončili v roku 1982 (skolaudovaná bola rozhodnutím stavebného úradu zo dňa 2.7.1982) financovali z pôžičiek, a to podľa vyjadrenia žalobkyne 1/ vo výške 140.000 Sk od Slovenskej štátnej sporiteľne (právny predchodca Slovenskej sporiteľne, a.s.), vo výške 35.000 Kčs od ONV - odbor školstva v Trenčíne, a usporenú mali čiastku 90.000 Kčs. Podľa vyjadrenia žalobkyne 1/ už v čase stavby rodinného domu súp. č. XX vedeli, že si chceli postaviť aj hospodársku budovu, a preto kupovali viac stavebného materiálu. Po dokončení stavby rodinného domu ostali manželom J. kvádre šedej farby, tehly. Tento stavebný materiál bol uložený vedľa domu manželov J., a bol použitý na stavbu hospodárskej budovy, ako to potvrdil vo svojej výpovedi aj svedok H. I., ktorý vtedy ako 13 ročný chodil so svojím otcom cez vikendy pomáhať na stavbu hospodárskej budovy. Svedkyňa T. J., bývalá kolegyňa žalobkyne 1/, ktorá od roku 1996 chodila pomáhať na záhradu žalobkyne 1/ pri pestovaní plodín, okopávaní zemiakov, v rámci svojej svedeckej výpovede uviedla, že matka žalobkyne 1/ J. J. jej povedala, že manžel žalobkyne 1/ postavil predmetnú šopu a zároveň jej povedala, že pri stavbe hospodárskej budovy manželka J. použili stavebný materiál, ktorý im ostal zo stavby ich rodinného domu a zvyšok materiálu museli dokúpiť. J. J. svedkyňa zvykla hovoriť, že chalupu nechala synovi a šopa patrí J., lebo si ju postavili manželka J.. Svedkyňa X. J., bývalá manželka žalovaného 1/, uviedla, že v roku 1982, keď bola prvýkrát v Neporadzi, jej vtedajšia svokra, teda matka žalobkyne 1/ a žalovaného 1/ povedala, že stavebný materiál, ktorý ostal manželom J. zo stavby ich rodinného domu bude použitý na stavbu šopy s WC. Tvrdenia žalobcov o zdroji peňažných prostriedkov, z ktorých manželka J. zakupovali materiál na stavbu rodinného domu a hospodárskej budovy boli dostatočne preukázané z predloženej zmluvy o poskytnutí stabilizačného príspevku na individuálnu bytovú výstavbu uzavretej medzi žalobkyňou 1/ a ONV - odbor školstva v Trenčíne dňa 10.5.1979, kvitancie Slovenskej sporiteľne, a.s. zo dňa 28.5.1996 o úhrade stavebnej pôžičky v sume 140.000 Kčs vystavenej na meno žalobkyne 1/ a nákupného oprávnenia č. 61/90794/1, v ktorom sú zaevidované dátumy, druh a hodnota stavebného materiálu kúpeného z pôžičky čerpanej vo výške 140.000 Kčs za obdobie rokov 1979 až 1981. Manželka J. v čase zriadenia stavby hospodárskej budovy dosahovali pravidelný príjem zo zamestnania, žalobkyňa 1/ vo výške 1700 Kčs až 1800 Kčs mesačne a jej manžel v rovnakej výške, pričom počas sezóny

zarobil ako kuchár aj 3000 Kčs mesačne, pričom pôžičky splácali vo výške 1.000 Kčs mesačne. Z týchto peňažných zdrojov mohli manželka J. podľa názoru súdu uhradiť náklady na realizáciu stavby šopy. Žalobkyňa 1/ uviedla, že následne dokúpili ostatný materiál potrebný na dokončenie stavby hospodárskej budovy. Kúpili cement, železo, piesok. Dokúpenie stavebného materiálu (dverí, oceľových zárubní, železa, cementu a ďalších) na stavbu šopy manželmi J. i vyplýva zo žalobcov predložených originálov dokladov vystavených na meno manžela žalobkyne 1/ H. J.. Podľa pokladničného dokladu č. XXXXXX vystaveného zo strany Stavebnín Trenčín dňa 13.9.1982 bol zaplatený stavebný materiál (obklad) v cene 123 Kčs. Podľa pokladničného dokladu č. XXXXXX vystaveného zo strany Stavebnín Bánovce nad Bebravou dňa 14.10.1982 bol zaplatený stavebný materiál (dvere a oceľové zárubne) v cene 437 Kčs. Podľa pokladničného dokladu č. XXXXXX vystaveného zo strany Stavebnín Svinná dňa 16.5.1983 bol zaplatený stavebný materiál v cene 468 Kčs. Podľa dodacieho listu vystaveného zo strany Západoslovenské kameňolomy a štrkopiesky, národný podnik Bratislava, závod Nové Mesto nad Váhom dňa 15.5.1983 a podacieho lístka č. 336 zo dňa 17.5.1983 bol zaplatený stavebný materiál v cene 380 Kčs. Podľa pokladničného dokladu č. XXXXXX vystaveného zo strany Stavebnín Svinná dňa 15.6.1983 bol zaplatený stavebný materiál (železo) v cene 854,70 Kčs. Podľa pokladničného dokladu č. XXXXXX vystaveného zo strany Stavebnín Svinná dňa 22.8.1983 bol zaplatený stavebný materiál (cement) v cene 900 Kčs. Podľa potvrdenky č. XXXXXX vystaveného zo strany Hornosrnianskej Cementárne dňa 20.5.1983 bol zaplatený stavebný materiál v cene 1391 Kčs. Pokiaľ ide o pokladničný doklad č. XXXXXX vystavený na meno P. dňa 22.8.1983 ohľadom stavebného materiálu (cement) v cene 900 Kčs, žalobcovia k tomu uviedli, že P. R., t.č. nebohý, pracoval s manželom žalobkyne 1/ v Štátnom majetku Svinná, býval vo Svinnej, a sprostredkoval zakúpenie cementu pre rodinu J. a súd ich tvrdeniu nemal dôvod neveriť, keďže žalovaný 1/ ktorý tento doklad spochybňoval nedoložil súdu iný dôkaz o tom, že tento stavebný materiál na stavbu hospodárskej budovy bol hrađený rodičmi žalovaného 1/. Skutočnosť, že manžel žalobkyne 1/ pracoval v Štátnom majetku, národný podnik, Svinná bola preukázaná potvrdením Štátneho majetku, národný podnik, Svinná zo dňa 18.8.1977. Tvrdenia žalovaného 1/ o tom, že stavbu šopy nefinancovali manželka J., ale jeho rodičia, nemajú náležitú výpovednú hodnotu aj z toho dôvodu, že v čase, keď sa stavba realizovala žalovaný 1/ nebýval v obci Neporadza, ale zdržiaval sa v Kolárove na juhu Slovenska a nebol teda prítomný, keď sa objednával a uhrádzal stavebný materiál na hospodársku budovu a preto žalovaný 1/ nemohol vidieť, kto stavbu naozaj financoval.

32. Žalovaný 1/ poukazyval na vyjadrenie svedka H. I., že do zimy roku 1982 bola postavená budova so strechou, a v roku 1983 sa dávali omietky, vkladali vstupné dvere, montovali sa železné konzoly na chov býka a klietky na zajace, a preto podľa žalovaného 1/ žalobcami predložené doklady o zakúpení stavebného materiálu z roku 1983 určite nesúvisia so stavbou hospodárskej budovy. Súd k tomu uvádza, že rodinný dom manželov J. na parc. č. 822/7 bol dokončený v júli 1982, čo bolo preukázané aj z kolaudačného rozhodnutia Okresného národného výboru - odbor výstavby a ÚP v Trenčíne výst. 675/1982-327/5 zo dňa 2.7.1982, a preto je vylúčené, žeby sa predložené originály dokladov o kúpe stavebného materiálu mali týkať stavby rodinného domu manželov J.. Žalovaný 1/ netvrdil, žeby žalobkyňa 1/ s manželom v tom čase stavala inú stavbu, resp. neuviedol relevantné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali nákup tohto stavebného materiálu manželmi J. v rokoch 1982 a 1983 na iný účel ako na stavbu predmetnej hospodárskej budovy. Preto mal súd za to, že uvedené skutočnosti nasvedčujú pravdivosti tvrdenia žalobcov, že v prípade predložených originálov dokladov ide o materiál kupovaný na stavbu predmetnej hospodárskej budovy. K tvrdeniam žalovaného 1/, že množstvá stavebného materiálu uvedené na predložených origináloch dokladov o zakúpení stavebného materiálu nekorešponujú s množstvom stavebného materiálu potrebného na stavbu hospodárskej budovy, súd uvádza, že žalovaný 1/ jednak svoje tvrdenie nepodložil vyjadrením osoby s odbornou spôsobilosťou v oblasti stavebných prác a jednak žalobcovia tieto doklady nepredložili s tvrdením, že ide o všetky doklady o kúpe stavebného materiálu, ale uviedli, že doložili len tie listiny, ktoré sa zachovali. Každopádne skutočnosť, že stavbu zhotovili svojpomocne za vlastné peniaze žalobkyňa 1/ s manželom preukazujú nielen predložené originály dokladov o kúpe stavebného materiálu vystavené na meno manžela žalobkyne 1/ z obdobia, kedy sa stavba realizovala ale aj listinné dôkazy preukazujúce, že manželka J. mali viaceré zdroje príjmov (úspory, mzdy, pôžičky), z ktorých boli schopní financovať kúpu stavebného materiálu a preukazujú to aj skutkové zistenia vyplývajúce z výsluchov svedkov H. I., X. J., T. J..

33. Tvrdenia žalobcov o tom, že hospodársku budovu od jej zhotovenia užívala žalobkyňa 1/ s manželom a členmi ich rodiny boli v konaní preukázané výsluchom svedkyne X. J., bývalej manželky žalovaného

1/, ktorá do Neporadze so žalovaným 1/ pravidelne chodila a uviedla, že videla, že v hospodárskej budove manželcia J. chovali prasatá, zajace, sliepky, mali v nej uskladnené drevo, ktoré si odtiaľ brávali aj rodičia žalovaného 1/ kým vládali, potom im s nosením dreva do ich domu súp. č. XX pomáhali manželcia J.. Svedkyňa potvrdila, že matka žalovaného 1/ užívala suché WC zriadené v hospodárskej budove, no nevidela, žeby rodičia žalovaného 1/ v hospodárskej budove chovali prasatá. Aj svedok H. I., ktorý so svojím otcom často chodil do domácnosti rodiny J. uviedol, že chlievy, klietky na zajace v hospodárskej budove na chov zvierat používala žalobkyňa 1/ s manželom, ktorí ju využívali aj na uskladnenie obilia, lopát, ručného náradia a iných vecí. Rovnako tak svedkyňa T. J., ktorá domácnosť žalobkyne 1/ navštevovala približne od roku 1996, resp. 1997 potvrdila, že manželcia J. v šope chovali kurence, zajace a prasa.

34. Pokiaľ ide o tvrdenia svedkyne J. J., ktorá je terajšou manželkou žalovaného 1/ a ktorá uviedla, že po úmrtí otca žalovaného 1/ bola predmetná šopa plne užívaná pre potreby rodičovského domu súp. č. XX, súd uvádza, že otec žalovaného 1/ zomrel dňa 28.2.1989 a svedkyňa mohla mať vedomosť o spôsobe užívania predmetnej šopy len od roku 1997, kedy sa svedkyňa vydala za žalovaného 1/ a od ktorého roku podľa jej vyjadrenia chodila do obce Neporadza do domu súp. č. XX, ktorý zdedil žalovaný 1/ po otcovi. Do roku 1997 teda nemohla vnímať to, kto a na aký účel užíval predmetnú šopu, keďže tam dovtedy nechodila. Tvrdenie svedkyne o tom, že finančná situácia rodiny J. bola nepriaznivá, čo podľa nej má preukazovať skutočnosť, že žalobca 2/ v jednej debate uviedol, že prestal navštevovať vysokú školu z dôvodu nedostatku financií jeho rodičov, nepreukazuje to, v akom stave boli finančné možnosti manželov J. v skoršom čase, keď sa stavala hospodárska budova v rokoch 1982, 1983, a preto je toto tvrdenie svedkyne pre posúdenie uplatneného nároku žalobcov právne irelevantné. Súd neprihliadal na tvrdenie svedkyne o tom, že rodičia žalobkyne 1/ finančne pomáhali žalobkyňi 1/ pri stavbe jej domu, keďže žalobcovia toto popierali a tvrdenia svedkyne sú v rozpore aj s listinnými dôkazmi, z ktorých boli preukázané majetkové pomery manželov J. v rozhodnom čase. Súd neprihliadal ani na tvrdenia svedkyne, že po smrti otca žalovaného 1/ bola šopa užívaná v plnom rozsahu pre potreby domu súp. č. XX, že po smrti matky žalovaného 1/ v roku 2000 žalovaný 1/ dovolil členom rodiny J. v šope uskladňovať obilie, a následne s cieľom chovať v nej sliepky si zriadili na čiernej prípojke elektrickej energie z ich domu, a že len určitý čas v chlieve v šope chovali prasa. Tieto tvrdenia svedkyne sú v rozpore so skutkovými zisteniami ohľadom užívania šopy vyplývajúcimi z výsluchu ostatných svedkov, ktorí nie sú v žiadnom, resp. len vzdialenom príbuzenskom vzťahu k žalobcom, a to T. J., X. J. ako aj H. I.. Výpoveď svedkyne J. J., ktorá ako aktuálna manželka žalovaného 1/ má záujem na výsledku sporu, sa javí ako tendenčná s cieľom privediť na neprospech žalobcov priaznivejšie rozhodnutie v spore pre žalovaného 1/, aj z toho dôvodu, že uviedla, že má dôvod sa hnevať na žalobcov, ktorí podľa nej majú rozširovať o nej nepravdy. Narušené vzťahy medzi žalobcami a svedkyňou potvrdila tiež žalobkyňa 3/. Okrem toho svedkyňa priznala, že pred jej výsluchom jej žalovaný 1/ prezradil určité okolnosti, ktoré odzneli na predchádzajúcom pojednávaní a nezdala sa jej výpoveď svedkyne J. o tom, že jej matka žalovaného 1/ povedala, že šopa patrí J.. Z toho vyplýva, že svedkyňa bola pred jej výsluchom oboznámená s tým, ako vypovedali svedkovia na skoršom pojednávaní. Je tak spochybnená vierohodnosť celej výpovede svedkyne J. J..

35. Žalobkyňa 1/ potvrdila tvrdenie žalovaného 1/, že WC a sklad na drevo, uhlie v hospodárskej budove užívali aj rodičia žalobkyne, no podľa názoru súdu z tejto skutočnosti nemožno vyvodzovať, že vlastníckmi hospodárskej budovy boli rodičia žalobkyne.

Šopu od jej zriadenia totiž užívali aj manželcia J. s rodinou a to nielen na uvedené účely ale aj na chov zvierat, následne na uskladnenie vypestovaných plodín, teda v plnom rozsahu, a realizáciu stavby v plnej miere zabezpečili manželcia J., keď objednali a uhradili stavebný materiál použitý na stavbu, zabezpečili pomocníkov na stavbu, vyplatili jedlo, pitie a finančnú odmenu pre nich, a nebol predložený žiaden dôkaz o tom, žeby nejaký stavebný materiál na stavbu šopy alebo výplatu stavebných pomocníkov hradili rodičia žalobkyne. Preto užívanie hospodárskej budovy aj rodičmi žalobkyne 1/ v rozsahu toalety do roku 1998, kedy bolo v rodinnom dome súp. č. XX zriadené splachovacie WC, a v rozsahu skladovania dreva na kúrenie do roku 2000, kedy v dome súp. č. XX sa začalo kúriť plynom treba pripísať tomu, že im toto užívanie šopy manželcia J. ako vlastníci novovytvorenej veci umožnili, keďže šlo o rodičov žalobkyne 1/, spolu dobre vychádzali, pozemky zastavané ich domami neboli oddelené plotom a žalobkyňa 1/ s manželom sa o starnúcich rodičov starala, opatrovala ich.

36. Fakt, že elektrický prúd bol do hospodárskej budovy pôvodne natiahnutý z rodičovského domu súp. č. XX, žalobkyňa 1/ vysvetlila tým, že v hospodárskej budove manželcia J. rezali na cirkulári drevo pre seba

ale aj pre domácnosť otca žalobkyne 1/, keďže otec žalobkyne 1/ to už nevládal robiť a otec žalobkyne 1/ s takýmto napojením elektrického vedenia súhlasil. Ak v tomto období hradili rodičia žalobkyne 1/ elektrickú energiu do šopy, treba to pripísať uvedenému užívaniu cirkulára a dohode žalobkyne 1/ s rodičmi. Žalobkyňa 1/ uviedla, že keď mal žalobca 2/ asi 18 rokov (teda od roku 1992) bolo elektrické vedenie do hospodárskej budovy natiahnuté z rodinného domu súp. č. XX a je tomu tak doteraz, čo žalovaný 1/ nespochybnil. Nie je teda pravdivé tvrdenie žalovaného 1/, že žalobkyňa 1/ nevysvetlila dôvody pôvodného napojenia šopy elektrickým prúdom. Vzhľadom na vysvetlenie žalobkyne 1/, ktoré súd považoval za dostatočne vierohodné, sa súd nestotožnil s tvrdením žalovaného 1/, že skutočnosť, že elektrické vedenie (uložené pod zemou) bolo pôvodne natiahnuté z domu súp. č. XX, ktorý patril rodičom žalobkyne 1/ spochybňuje, že žalobkyňa 1/ s manželom stavala hospodársku budovu pre seba.

37. Žalobkyňa 1/ s manželom k stavbe od jej zhotovenia aj pristupovali ako k svojmu vlastníctvu, pretože ako už bolo uvedené, stavbu od jej zhotovenia nepretržite užívali, a otec žalobkyne 1/, ktorý podľa vyjadrenia žalovaného 1/ mal byť vlastníkom stavby, manželov J. v užívaní stavby nerušil a ich vlastníctvo nespochybňovala ani matka žalobkyne 1/. Skutočnosť, že za vlastníkov hospodárskej budovy matka žalobkyne 1/ považovala manželov J. z dôvodu, že ju zhotovili za ich vlastné peniaze potvrdili svedkyne T. J., X. J., ktorým toto výslovne uviedla matka žalobkyne 1/, keď sa s ňou svedkyne rozprávali. Žalovaný 1/ podľa vlastného vyjadrenia nemal v šope nič uskladnené, nijako ju nevyužíval, a ani netvrdil, žeby žalobkyňu 1/ a členov jej rodiny vyzýval na uvoľnenie hospodárskej budovy za tým účelom, aby ju mohol on užívať. Po tom, ako žalobkyňa 1/ začala hospodársku budovu zamykať, žalovaný 1/ nežiadal od nej, aby mu vydala kľúče od stavby. Ak by žalovaný 1/ sa cítil byť vlastníkom stavby, v danej situácii by sa dalo očakávať, že v období od roku 1989, kedy mal podľa jeho tvrdenia rodinný dom súp. č. XX spolu so šopou po otcovi zdediť, vyzve žalobcov na uvoľnenie stavby pre to, aby si tam mohol on uskladniť veci (keďže tvrdil, že tam chcel uskladniť kosačku), resp. aby ju mohol inak využívať, alebo by žalobkyňu 1/ vyzval na odovzdanie kľúčov od budovy. Žalovanému 1/ vo vykonaní úkonov na ochranu jeho tvrdeného vlastníckeho práva k šope nebránila skutočnosť, že žalovaný 1/ býval na južnom Slovensku a do Neporadze chodil na víkendy. Žalovaný 1/ potvrdil, že žalobkyňa 1/ a členovia jej rodiny vymieňali škridle na stavbe, a obrúsili a natreli vstupné dvere na šope. Žalovaný 1/ uvádzal, že chcel natrieť dvere na šope a pribil uvoľnené dosky na šope, avšak žalobcovia popierali, žeby sa žalovaný 1/ vlastnou prácou alebo finančne podieľal na údržbe a opravách stavby, a preto jeho tvrdenie ostalo nepreukázané. Z platobných výmerov a rozhodnutí Obce Neporadza č. 372/2019 zo dňa 25.3.2019, č. 365/2018 zo dňa 7.3.2018, č. 369/2017 zo dňa 2.3.2017, č. 366/2016 zo dňa 1.3.2016, č. 382/2015 zo dňa 3.2.2015, č. 388/2014 zo dňa 10.3.2014, č. 219/2013 zo dňa 12.4.2013, č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 3.2.2012, č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 15.2.2011, č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.4.2010, č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.5.2009 a dokladov o úhradách dane od roku 2009 do roku 2019 vyplýva, že daň z nehnuteľností za stavbu na poľnohospodársku produkciu od roku 2009 hradil H., teda manžel žalobkyne 1/ a od roku 2014 túto daň hradila žalobkyňa 3/, z čoho tiež vyplýva, že žalobkyňa 1/ s manželom sa správali ako vlastníci predmetnej šopy, ktorá spadá do kategórie stavby na poľnohospodársku produkciu, keď za ňu platili daň z nehnuteľností. Tento faktický dlhoročný užívací stav a ostatné uvedené okolnosti nasvedčujú pravdivosti tvrdení žalobcov o tom, že manžel J. túto stavbu za vlastné peniaze zhotovili pre seba a aj ju od jej dokončenia užívali v súlade s jej účelom ako svoju vlastnú, pričom tento stav bol rešpektovaný aj rodičmi žalobkyne 1/.

38. Súd vyhodnotil ako nedôvodnú obranu žalovaného 1/, keď žalovaný 1/ tvrdil, že hospodárska budova je súčasťou pozemku parc. č. 822/1, na ktorom je postavená a ktorý vlastní žalovaný 1/, resp. že je súčasťou rodinného domu súp. č. XX na parc. č. 822/2, ktorý rodinný dom vlastnil žalovaný 1/ a previedol ho na žalovaných 2/, 3/. Podľa § 120 ods. 1 Občianskeho zákonníka súčasťou veci je všetko, čo k nej podľa jej povahy patrí a nemôže byť oddelené bez toho, že by sa tým vec znehodnotila. Súčasť veci musí byť s hlavnou vecou úzko prepojená vzhľadom na hospodárske určenie a funkčnosť hlavnej veci. Znehodnotenie nemožno chápať len v užšom zmysle slova, teda iba ako úplné zničenie či aspoň ako podstatné poškodenie hlavnej veci. Znehodnotenie možno chápať aj v zmysle zníženia hodnoty, a tým spravidla aj ceny veci; môže to tiež znamenať, že vec bude v budúcnosti plniť svoj účel na nižšej úrovni (tzv. funkčné znehodnotenie), prípadne možno uvažovať aj o znehodnotení estetickom, ktorým sa spravidla rozumie znehodnotenie z hľadiska vzhľadu veci. Súčasť veci, nie je samostatným predmetom občianskoprávných vzťahov, ale sleduje právny osud hlavnej veci. Súd uvádza, že predmetná stavba hospodárskej budovy od jej zriadenia nebola a ani aktuálne nie je súčasťou pozemku parc. č. 822/1, na ktorom je postavená a ktorý vlastní žalovaný 1/. V prípade stavby hospodárskej budovy ide o samostatnú nehnuteľnú vec v zmysle § 119 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Zásada, že stavba je

súčasťou pozemku platila na území Slovenska do prijatia zákona č. 141/1950 Zb. stredného občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1951, ktorý zakotvil opačnú zásadu, podľa ktorej stavba nie je súčasťou pozemku, a teda stavba môže byť samostatným predmetom občianskoprávnych vzťahov bez ohľadu na právny režim pozemku. Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení platnom a účinnom v roku 1982 a 1983, kedy bola hospodárska budova postavená, vo svojich ustanoveniach výslovne neupravoval zásadu, že stavba nie je súčasťou pozemku (výslovne bola zakotvená až zákonom č. 509/1991 Zb. do ust. § 120 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinným od 1.1.1992), ale v praxi na území vtedajšieho Československa platila táto zásada ako nepísané pravidlo a súdna prax vychádzala z toho, že stavba je samostatnou vecou, pričom predmetom prevodu môže byť stavba bez pozemku, ako aj pozemok bez stavby, čo vyplýva napr. z rozhodnutia Najvyššieho súdu ČSSR sp. zn. Cpj 59/81 zo dňa 7.12.1981-uverejnený v Zbierke stanovísk NSSR a rozhodnutí súdov SR pod R 32/1982, s. 112, 176 a 177, z rozsudku Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 20 Cdo 860/99 zo dňa 25.4.2001, a tento záver podporuje aj odborná literatúra (napr. Občiansky zákonník prehľadný komentár, Imrich Fekete, Martina Feketeová, 2012, str. 252). Predmetná hospodárska budova nie je a ani nebola súčasťou rodinného domu súp. č. XX na parc. č. 822/2. Žalovaný 1/ rodinný dom súp. č. XX na parc. č. 822/2 v Neporadzi s podielom 1/12 k pozemkom parc. č. 822/1, 822/2 a iným pozemkom v k.ú. Q. nadobudol na základe rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva v Trenčíne sp. zn. 1D 530/89 zo dňa 21.4.1989 po poručiteľovi H., st., zomr. 28.2.1989 a preto žalovaný 1/ tvrdil, že zdedením rodinného domu súp. č. XX nadobudol aj jeho súčasť teda predmetnú hospodársku budovu, aj napriek tomu, že sa v dedičskom rozhodnutí neuvádza. Tvrdil, že hospodárska budova slúžila domu súp. č. XX na uskladnenie dreva a aj ako suché WC, pričom splachovacie WC bolo v rodinnom dome súp. č. 34 vybudované až v roku 1998. Súd k tomu uvádza, že za súčasť domu treba považovať jeho múry, strechu, okná a jeho ďalšie stavebnotechnické súčasti, prípadne aj prístavbu, nadstavbu domu. V danom prípade hospodárska budova nebola a nie je s rodinným domom súp. č. XX stavebnotechnicky, fyzicky spojená, bola postavená 20 rokov po vybudovaní rodinného domu súp. č. XX, na inej parcele než tento rodinný dom. Aj po prípadnom zničení tejto šopy v čase, keď ju mal nadobudnúť žalovaný 1/ dedením po svojom otcovi, t.j. ku dňu jeho smrti 28.2.1989, by mohol byť naďalej rodinný dom súp. č. XX užívaný na bývanie teda v súlade s jeho hospodárskym určením. V takomto prípade by rodičia žalobkyne 1/ mohli drevo na kúrenie uskladniť tesne vedľa domu alebo aj v ich dome a chodili by na toaletu mimo ich domu ako to robili aj pred tým, napríklad do susedného domu súp. č. XX, čo im aj manžel J. umožňovali, a nepochybne by im to v tom čase umožnili znovu, keďže spolu dobre vychádzali. O žiadnom funkčnom znehodnotení v zmysle zníženia komfortu užívania domu súp. č. XX teda nemožno hovoriť. Iná situácia by bola, ak by v dome súp. č. XX bolo zabudované splachovacie WC a toto následne by bolo z domu odstránené, a potom by museli užívatelia domu chodiť na toaletu mimo domu, tak vtedy by nepochybne šlo o zníženie komfortu dovtedajšieho užívania rodinného domu súp. č. XX a bolo by možné takéto WC vyhodnotiť ako súčasť domu, čo však nie je tento prípad. Súd v tomto rozsudku hospodársku budovu posúdil ako samostatnú nehnuteľnú vec, ktorej vlastníkmi sa stali žalobkyňa 1/ s manželom jej zhotovením s úmyslom byť jej vlastníkmi a užívať ju na skladovanie obilia, iných plodín, uhlia, dreva, chov zvierat a ako WC, a takto aj bola užívaná pre potreby domu manželov J., teda funkčné väzby mala hospodárska budova prioritne na dom súp. č. XX patriaci manželom J., ktorí len umožnili vlastníkom domu súp. č. XX užívať hospodársku budovu, v ktorej bolo suché WC. Predmetná hospodárska budova teda nespĺňa definičné znaky súčasti rodinného domu súp. č. XX, a ani pozemku zastaveného hospodárskou budovou. Vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania nemožno hospodársku budovu považovať ani za príslušenstvo rodinného domu súp. č. XX. Podľa § 121 ods. 1 Občianskeho zákonníka príslušenstvom veci sú veci, ktoré patria vlastníkovi hlavnej veci a sú ním určené na to, aby sa s hlavnou vecou trvale užívali. Príslušenstvo je samostatná vec, ktorá slúži hlavnej veci na trvalé užívanie. Z dokazovania mal súd preukázané, že vlastníkmi hospodárskej budovy sa stali manžel J. zhotovením tejto novovytvorenej veci, ktorá bola využívaná pre potreby domu manželov J.. Navyše súd dodáva, že príslušenstvo musí byť v zmysle judikatúry súdov (napr. rozsudky Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 32Odo 454/2004 zo dňa 28.6.2006, sp. zn. 31Cdo 832/2008 zo dňa 18.5.2011, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/18/2011 zo dňa 30.8.2012) výslovne uvedené v prevodnej zmluve alebo obdobne v rozhodnutí štátneho orgánu (súdu), na základe ktorých má dôjsť k prevodu alebo prechodu hlavnej veci s príslušenstvom. Ak je príslušenstvom nehnuteľnosť, ktorá nie je evidovaná v katastri nehnuteľností, postačí ak je v týchto listinách a rozhodnutiach uvedené, že vec sa prevádza s príslušenstvom; ak to tam uvedené nie je, nemôže dôjsť k prevodu ani k prechodu aj príslušenstva. Ak ide o nehnuteľnosť, ktorá je evidovaná v katastri nehnuteľností, musí byť táto nehnuteľnosť vymedzená spôsobom stanoveným zákonom, tak aby nebola zameniteľná s inou nehnuteľnou vecou. V danom prípade sa v rozhodnutí bývalého Štátneho notárstva v Trenčíne sp. zn. 1D 530/89 zo dňa 21.4.1989 po poručiteľovi H. J., st., zomr. XX.X.XXXX

potvrďuje, že žalovaný 1/ nadobúda dom súp. č. XX na parc. č. 822/2 v Neporadzi, no v rozhodnutí nie je žiadna zmienka o príslušenstve domu, a teda nemohlo dôjsť k nadobudnutiu príslušenstva domu v prospech žalovaného 1/. Okrem dedenia po otcovi žalovaný 1/ netvrdil iné spôsoby nadobudnutia vlastníckeho práva k hospodárskej budove v zmysle § 132 Občianskeho zákonníka.

39. Po vyhodnotení vykonaných dôkazov jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti dospel súd k záveru, že stavbu hospodárskej budovy (šopy) realizovanú v rokoch 1982, 1983 svojpomocne zhotovili žalobkyňa 1/ s jej manželom H. J. s úmyslom byť jej vlastníkami a užívať ju ako vlastnú, pričom na stavbu použili stavebný materiál, ktorý manželom J. ostal zo stavby ich rodinného domu a následne dokúpili ďalší stavebný materiál zo svojich peňažných prostriedkov, a stavbu zhotovili za účelom uskladnenia dreva, náradia, na chov zvierat, a takýmto spôsobom ju aj užívali nerušene ako svoju vlastnú od jej zhotovenia, a užívali ju až doteraz. Súd potom na základe vykonaného dokazovania uzavrel, že žalobkyňa 1/ a jej manžel H. J. nadobudli vlastnícke právo k hospodárskej budove originárnym spôsobom, a to zhotovením novej veci za ich financie s úmyslom mať stavbu vo svojom spoluvlastníctve a užívať ju ako svoju vlastnú. V čase zhotovenia stavby boli žalobkyňa 1/ a H. J. manželmi a preto nimi vytvorená vec patrila do ich bezpodielového spoluvlastníctva. Vzhľadom na rovnosť podielov manželov, polovica stavby patrí do dedičstva po zomrelom H. J. a polovica stavby patrí do vlastníctva žalobkyne 1/. Súd sa z dôvodu procesnej ekonómie druhým tvrdeným dôvodom nadobudnutia vlastníctva k hospodárskej budove vydržaním nezaoberal.

40. Súd nevykonal dokazovanie výsluchom svedka H., ktorého výsluch pôvodne navrhovali žalobcovia, a to z dôvodu, že napokon už žalobcovia netrvali na jeho výsluchu.

41. S poukazom na uvedené dôvody súd výrokmi I., II. žalobe žalobcov v celom rozsahu vyhovel. Výrokom III. súd žalobu zamietol proti žalovaným 2/, 3/ z dôvodu nedostatku ich pasívnej vecnej legitímácie.

42. Podľa § 255 ods. 1 CSP Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

43. Úspešní žalobcovia 1/ až 3/ majú podľa § 255 ods. 1 CSP v zmysle zásady úspechu právo na náhradu trov konania proti žalovanému 1/ v plnom rozsahu, čo súd podľa § 262 ods. 1 CSP vyslovil výrokom IV. rozsudku. Keďže žalovaná 3/ náhradu trov konania neuplatnila a z obsahu spisu nevyplýva, žeby nejaké trovy konania vznikli žalovanému 2/, súd výrokom IV. žalovaným 2/, 3/ náhradu trov konania nepriznal. Podľa § 262 ods. 2 CSP súd rozhodne o výške náhrady trov konania žalobcov 1/ až 3/ vo vzťahu k žalovanému 1/ samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia prostredníctvom Okresného súdu Trenčín na Krajský súd v Trenčíne.

Podľa § 127 ods. 1 CSP v odvolaní treba uviesť tieto všeobecné náležitosti: ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie.